Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 106 (356) ◆ Вівторок, 9 червня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Л. КРАВЧУК:

У ПОЛІТИЦІ ПОВОРОТ НАЗАД СТАВ БИ СПРАВЖНЬОЮ ТРАГЕДІЄЮ НАРОДУ

Основний предмет сьогоднішньої економіки є проведення широкомасштабних реформ.

За долю нинішнього урожаю відповідаємо всі разом: держава, уряд, представники Президента.

Соціальний захист людей, які не здатні працювати, — обов'язок держави.

У сфері міжнаціональних стосунків серйозних помилок ми не припустилися. Але примара сепаратизму уже з'явилася.

Демократ той, хто здатний будь-коли відстоювати інтереси свого народу і будь-якої хвилини підтримати демократію інших народів.

Ми прагнемо, щоб стосунки з Росією були широкомасштабними, рівними, дружніми.

Детальніша розповідь про виступ Президента України на навчанні своїх представників буде вміщена у наступному номері газети.

«За гражданский мир и межнациональное согласие»

Заявление народных депутатов Республики Крым

Процесс формирования делегации Верховного Совета Крыма для переговоров с Украиной по вопросу разграничения полномочий официально продемонстрировал раскол полуострова, начало которому положено в крымском парламенте. С подачи представителей РДК депутатов разделили на «чистых» и «нечистых». Те, кто отказывается нарушать основной принцип международного права, не согласен с антиконституционными методами борьбы за самостоятельность Крыма, фактически объявлены изгоями, которым не разрешается представлять на переговорах интересы большой группы крымчан, желающих мира и согласия на полуострове. С самой высокой трибуны нашей автономной республики развязана кампания преследования за инакомыслие.

Разнузданная травля трезвых, здравомыслящих граждан вышла на первый виток. Лицемерная политика организаторов референдума раскалывает крымчан по национальному принципу уже на бытовом уровне. Сегодня возникла реальная угроза межнационального конфликта с необратимыми последствиями. Оголтелый российский шовинизм, столкнувшись с не менее опасным махровым украинским национализмом, высек искры, которые могут зажечь всепожирающий огонь междоусобицы.

Осознавая высокую ответственность за мир, благополучие и процветание Крыма, депутаты крымского парламента, которые отстаивают правовой, законный, мирный путь приобретения нашей государственности, сформировали депутатскую группу «За гражданский мир и межнациональное согласие».

Мы ставим своей целью сохранение целостности Украины и предоставления Крыму самых широких полномочий в экономической и социально-культурной сферах.

Мы поддерживаем Обращение 18 председателей исполкомов городских и районных Советов от 16 мая 1992 года о безусловном исполнении законодательства Украины и тех законов Крыма, которые не противоречат Конституции и законам Украины.

Мы выступаем за укрепление дружеских связей между Украиной, Россией, Беларусью, Казахстаном и другими государствами.

Мы готовы отстаивать альтернативную конструктивную позицию, направленную на мир, согласие и всеобщее благополучие.

Народные депутаты Республики Крым: В. Абисов, И. Алферьев, Б. Васильев, И. Гринюк, С. Зима, В. Колесниченко, В. Кравец, В. Краснов, В. Криворотько, Т. Крицкая, А. Луценко, В. Любовецкий, В. Лютикова, А. Охрименко, Л. Павлик, В. Рожков, Ю. Рыжков, С. Соснов, А. Статков, К. Тю, И. Ходыкин, Е. Шевченко, В. Яровой.

СЬОГОДНІ в Україну з дводенним робочим візитом прибуває міністр закордонних справ Королівства Нідерландів Х. ван ден Брук. Програмою його перебування в Києві передбачені бесіди з Президентом України Л. Кравчуком, міністром закордонних справ А. Зленком, міністром оборони К. Морозовим, прес-конференція для українських та зарубіжних журналістів.

ЛЕМКИ ВИМАГАЮТЬ САТИСФАКЦІЇ

Посланці з багатьох областей України і з-за кордону зібралися в Тернополі, де минулої суботи пройшов 1-й Всеукраїнський конгрес лемків. Це мальовниче галицьке місто не випадково приймало гостей.. Адже саме на Тернопільщині, особливо в Монастириському районі, сьогодні живе чи не найбільше лемків, активно працює в області і товариство «Лемківщина», яке очолює Володимир Барна.

На Конгресі прийнято статут Всеукраїнського товариства «Лемківщина» як добровільної громадсько-культурної організації. Учасники Конгресу звернулися до Президента України і Верховної Ради нашої держави із закликом засудити операцію «Вісла», під час якої здійснено насильницьке переселення лемків з батьківської землі, як злочинну акцію, надати колишнім переселенцям матеріальні відшкодування, підтримати потерпілих від політичних репресій, спростити перехід кордону з Польщею, щоо лемки могли частіше відвідувати свою прабатьківську землю.

Логічним продовженням Конгресу став Міжнародний фестиваль лемківської культури «Гори наші, Бескиди», який зібрав на Співочому полі тисячі тернопільчан і гостей міста.

Літо — це канікули, відпочинок. А для дітей, що зазнали впливу Чорнобильської катастрофи, — це ще й час оздоровлення. Судячи з радісних облич, у них немає сумнівів, що відпочинок у Харківській області, яка приймає близько п'ятисот дітей з Рокитнянського району Київщини, буде їм корисним.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Пишемо нову Конституцію України

Проект готовий. Слово за парламентом

На черговому засіданні Комісії по розробці нової Конституції України, що відбулося під головуванням Президента України Леоніда Кравчука, схвалено в цілому проект нової Конституції, який незабаром буде внесено на розгляд парламенту.

Однак те, що окремі члени Комісії не в усьому згодні з позицією її більшості щодо розбіжностей між проектом нової Конституції України і Концепцією Основного Закону, схваленою Верховною Радою України 19 червня 1991 року, і хід обговорення документа на засіданні дають підстави прогнозувати, що в парламенті з цього приводу відбудуться тривалі дебати. Заступник голови Комісії по розробці нової Конституції Олександр Ємець припустив навіть, що може скластися ситуація, коли документ не буде прийнято конституційною більшістю Верховної Ради. За такої умови, заявив О. Ємець, необхідно скликати Конституційну асамблею.

Втім, слід зауважити: розбіжності викликані рядом об'єктивних обставин, що склалися протягом майже року, після схвалення Концепції. Це розпад колишнього Союзу і проголошення України незалежною державою, обрання Президента України і формування нової державної виконавчої влади у центрі та на місцях, органів регіонального та місцевого самоврядування, створення самою ж Верховною Радою правової бази для істотних перетворень у політичній та економічній сферах, котрі вже самі по собі суперечать Концепції.

Водночас у проекті Конституції України втілено положення Концепції Конституції: про повновладдя народу; фундаментальні права людини, які є природними, невідчужуваними і недоторканними; демократизм правової держави, що функціонує за принципом поділу влад на законодавчу, виконавчу і судову. Визначено також форму державного правління — президентську республіку, форму державного устрою — унітарну державу тощо.

Саме тому Комісія констатувала, що проект Конституції в цілому відповідає основним положенням Концепції, а розбіжності є виправданими, оскільки зумовлені новими історичними і політичними обставинами.

Якщо в ході обговорення проекту парламент стане на цю саму точку зору, то, можливо, вже цього року Україна матиме нову Конституцію.

Світлана ПИСАРЕНКО.

«Круглий стіл»

ПРЕЗИДЕНТ І ПРОФСПІЛКИ

Ще зовсім недавно усі ми були переконані, що профспілки — це єдина наймасовіша організація трудящих, покликана захищати їхні фахові і життєві інтереси. В урочистій обстановці їх величали «школою комунізму», а в повсякденні — одним з надійних «приводних пасів партії і держави». Сьогодні ж в Україні яких тільки профспілкових угруповань немає! Незалежні, вільні, самостійні, солідарні... І кожне вважає, що саме на нього мають покладати свої надії люди праці, щоб вижити в наш складний, сповнений соціальних бурeломів час.

Минулої п'ятниці представники десяти профспілкових об'єднань України — працівників Академії наук, Асоціації льотного складу цивільної авіації, Вільної профспілки машиністів залізниць, Всеукраїнського об'єднання солідарності трудівників, Незалежної профспілки гірників, профспілки залізничників і транспортних будівельників, працівників Збройних Сил, працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва, Федерації Незалежних профспілок України, солідарних профспілок — взяли участь у засіданні «круглого столу», започаткованого Президентом України Л. Кравчуком. Вони обговорили насущні питання взаємовідносин профспілок і органів державної влади, перспектив їх співпраці щодо забезпечення соціального захисту трудящих в умовах переходу до ринку, економічного, соціального і духовного розвитку в новій, незалежній демократичній Україні.

У передньому слові-зверненні до учасників «круглого столу» Президент коротко визначив проблеми, які нині особливо непокоять державну владу і весь український народ. Найболючіша серед них — кризове становище в економіці. Зумовлене воно як об'єктивними, так і суб'єктивними причинами. Перехід до нових політичних і економічних структур, відмова від адміністративно-командних методів господарювання, утвердження ринкових відносин — все це вимагає і часу, і переборення організаційних труднощів перехідного періоду, налагодження нових господарських зв'язків тощо. Ситуація ускладнилася тим, що економіка України була тісно пов'язана виробничою кооперацією з усіма регіонами колишнього Радянського Союзу, а сьогодні її доводиться перебудовувати згідно з законами, які диктує ринок. Це вимагає і нового економічного мислення, і досвідчених кадрів, здатних діяти по-новому. Звідси і наявні суб'єктивні промахи в керівництві економікою.

Зрозуміло, наші люди справедливо не хочуть миритися з суб'єктивними помилками, промахами, недолугістю, які допускаються на державному чи урядовому рівні. Це видно з численних скарг, критичних зауважень трудящих, які надходять на адресу Президента, Верховної Ради і Кабінету Міністрів, а також з вимог, що їх часто висувають трудові колективи, профспілкові організації.

— Профспілки,— наголосив Президент,— це велика політична сила в розбудові незалежної держави Україна. І те, що вони перебувають в опозиції до уряду, слід сприймати спокійно. Це нормальне явище в демократичній державі. Особливо, коли опозиція конструктивна, прагне спільно розв'язувати нагальні політичні, економічні і соціальні проблеми, спільно, крок за кроком підносити Україну до рівня передових країн світової цивілізації. Саме для цього і запроваджуємо «круглий стіл» Президента та профспілок, який має стати постійно діючим.

Учасники «круглого столу» в своїх виступах порушили ряд важливих проблем, розв'язання яких сприяло б поліпшенню ситуації в Україні. Ось стисло окремі пропозиції і критичні зауваження:

О. МРИЛЬ — голова об'єднання Незалежної профспілки гірників:

— Уряд України підписав з нашою профспілкою не один протокол про задоволення виробничих та соціальних вимог шахтарів. Але зобов'язання виконує не повністю. Ми вже третій місяць добиваємося, щоб спільно сісти за стіл переговорів, та все марно... Шахтарі змушені знову оголосити готовність до страйку.

В. ПОЛУПАНОВ — керівник профспілок Асоціації льотного складу цивільної авіації України:

— Авіація сьогодні — на порозі повного банкрутства. Застаріла матеріальна база, дорожнеча на пальне та інші ресурси, немає повітряного законодавства, тарифних угод, льотному складу часто доводиться працювати в нестерпних побутових умовах. Становище можна виправити. Авіалініями України користується чимало іноземних компаній. Але валюта й досі чомусь йде до Москви...

А. ЧОРНОМАЗ — голова правління профспілки залізничників і транспортних будівельників України:

— Урядові слід невідкладно звернути увагу на стан справ у галузі транспортного машинобудування. Тут критична ситуація. Може статися так, що завтра тисячі робітників і спеціалістів стануть безробітні. А без потрібних технічних засобів зупиниться і сам транспорт.

А. ШИРОКОВ — голова профспілки працівників Академії наук України:

— Нашому урядові треба вже тепер з допомогою науковців опрацювати конкретну програму зайнятості населення, фахової перепідготовки трудящих. Адже, хочемо ми того чи ні, а безробіття в Україні найближчим часом різко зросте. Дивує й те, що Верховна Рада з невідомих причин уже вкотре відкладає прийняття Закону про профспілки, не прагне чітко визначити їх місце й роль у становленні ринкових відносин, у творенні демократичної держави Україна.

Д. МИРОШНИЧЕНКО — голова профспілки працівників Збройних Сил України:

— Ми теж за те, щоб були якнайшвидше прийняті Закони про профспілки, про охорону праці, про колективні трудові спори та деякі інші. Сотні тисяч трудящих України працюють сьогодні безпосередньо у військовому господарстві та на підприємствах оборонної промисловості. Дуже туго йде конверсія. Багато висококваліфікованих спеціалістів залишається без діла, а чітких законодавчих актів щодо їх соціального захисту практично немає.

Про необхідність тісної співпраці президентської влади і профспілок з метою стабілізації економіки, посилення соціального захисту трудящих говорили у своїх виступах керівники Вільної профспілки машиністів залізниць України С. Каріков, голова профспілки працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва В. Костиря, секретар Федерації Незалежних профспілок України А. Рибак та інші. В загалом конструктивній дискусії за «круглим столом» дисонансом пролунав виступ голови Всеукраїнського об'єднання солідарності трудівників О. Іващенка. Він вимагав негайної відставки уряду В. Фокіна, виходу України з СНД, розчерком президентського пера ліквідувати Федерацію Незалежних профспілок України, а її майно розділити на користь інших профспілкових організацій тощо.

На закінчення першого засідання Президент і учасники «круглого столу» прийняли спільне комюніке, в якому говориться, що вони дійшли згоди створити Національну Раду на тристоронній основі — з представників уряду, підприємців і профспілок — для узгодження взаємних інтересів, намітили ряд конкретних заходів щодо суспільно-політичної, економічної і соціальної розбудови незалежної демократичної держави, вважають за доцільне й надалі спільно з Президентом, Верховною Радою і Кабінетом Міністрів обговорювати за «круглим столом» актуальні питання життя в Україні. І спільно їх вирішувати.

Володимир ЧЕРКАС.

НЕ КАЛІЧТЕ ДОЛЬ

До Верховної Ради, Спілки офіцерів України, до Комітету соціального захисту військовослужбовців звернулися офіцери військової частини 25777. Після виведення її зі складу Центральної групи військ у 1990 році і пов'язаних з цим поневірянь 18 березня 1992 року цей полк у повному складі було розгорнуто на кордоні з Молдовою. У дводенний термін кордон було перекрито.

Проте протягом двох з половиною місяців ніхто з командування не зміг нічого сказати нам ні про нашу наступну долю після виконання завдань на кордоні, ні про те, якому військовому відомству ми належимо. До 5 травня 1992 року Наказом міністра оборони України ми повинні були бути прийнятими до складу Національної гвардії України, та уже червень, а рішення про нашу долю досі немає. Створюється парадоксальна ситуація: полк, що взяв на себе основний тягар виконання Указу Президента про прикриття Державного кордону України з Молдовою, котрий два з половиною місяці перебуває віч-на-віч з Молдово - Придністровським конфліктом, виконуючи функції першого (отже, найнебезпечнішого) ешелону прикриття кордону, виявився нікому не потрібен — ні Міністерству оборони, ні Національній гвардії, ні Прикордонним військам.

І, нарешті, 28 травня 1992 року, як нас повідомив командир частини, було прийнято рішення про передачу нашого полку зі складу Чугуєвської дивізії до Одеської дивізії НГ з місцем постійної дислокації в Котовську. І, як і раніше, всім байдуже, що тут не буде можливості навіть у казармах розмістити сотні сімей офіцерів та прапорщиків, не кажучи вже про влаштування жінок на роботу, дітей — в дитсадки. Та й техніку та озброєння розмістити ніде: всі парки Котовська переповнені, а ремонтної бази для нашого полку взагалі немає.

Тим часом в Чугуєві залишилися повністю обладнані парки машин, пункти техобслуговування та ремонту, обладнані складські приміщення та багато іншого, що зроблено нами за два роки перебування там. Наші сім'ї, нехай у казармах, та мають дах над головою, дружини, в міру можливостей, працюють, більшість у приміській зоні має засаджені земельні ділянки. Та, на жаль, державні інтереси чомусь не можуть збігтися з інтересами людськими і нам знову доведеться починати все спочатку.

На жаль, у офіцерів, які ще в серпні 1991 року, задовго до референдуму про незалежність, заявили про своє бажання служити народові України, з кожним днем згасає віра в справедливість держави щодо них. Уже вкотре, повторюючи помилки своїх попередників у розваленому Союзі, вищі державні та військові чиновники сприймають нас лише як бойову одиницю, забуваючи, що тут живі люди, над якими вже два роки проводять досліди на виживання.

Далі офіцерські збори звертаються до керівництва Національної гвардії України з проханням: визначити, нарешті, службове підпорядкування їх частини; надати їм та їхнім сім'ям міцні гарантії нормального існування, що в основному стосується забезпечення житловим фондом; після виконання завдання на кордоні повернути частину до місця постійної дислокації — до Чугуєва.

Звернення підписали 100 офіцерів частини.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО РЕДАКЦІЮ ПУНКТУ І РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВІД 27 ТРАВНЯ 1992 РОКУ «ПРО ПЕРШИЙ СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ ЮРИСТІВ»

Пункт І Розпорядження Президента України від 27 травня 1992 року «Про Перший Світовий Конгрес українських юристів» читати у такій редакції:

«1. Підтримати ініціативу **Спілки юристів України**, Асоціації українських правників і Спілки адвокатів України та пропозиції Організаційного комітету стосовно проведення у місті Києві 16—23 жовтня 1992 року Першого Світового Конгресу українських юристів».

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ
4 червня 1992 року

Нотатки з прес-конференції

ВСІ ГУЛІ—ПРОКУРАТУРІ?

Правове поле України в ненормальному стані. Прийнято новий закон про прокуратуру, але не змінено чинного законодавства, хоч минув рік після першого читання у Верховній Раді. Дисбаланс між дійсним і бажаним спутує ноги державі, яка хоче стати правовою. Після довгого мовчання це однозначно заявила колегія Генеральної прокуратури на прес-конференції з представниками інформаційних видань. Означивши тему, як висвітлення поточної роботи, зустріч, утім, не пішла за шаблоном статистичної гласності. Будувати, по суті, з листа нову українську прокуратуру, схоже, доводиться людям, які більше прагнуть, ніж знають демократичні традиції. Політика стрімко випередила економіку і право. З потугами розробляється концепція цивільного і кримінального кодексів. А нема законів — немає порядку, натомість потік зловживань, зокрема, і на найвищому рівні. Для прикладу досить перевірки зовнішньоекономічної діяльності уряду, чиїм розпорядженням, либонь назавжди опинилися в одному з комерційних банків Нью-Йорка три мільйони державних доларів.

Не суперсекретна, але доволі конфіденційна інформація від перших осіб національної прокуратури свідчить про тривожний стан, якого дійшла держава у правовій царині. Її беззахисність не з учора демонструє хоча б безпорадність на кримських теренах. Цивілізований закон про прокуратуру дав ситуацію, коли вже не йдеться про практично необмежений менторський нагляд. З іншого боку, частково демонтована адміністративна система з прокурорами - підштовхувачами і полохалами не запропонувала іншої бази, здатної захистити там інтереси України. За розподілу компетенції це здатна зробити лише СБУ. Отож, прокуратура не може навіть сказати — законна чи протиконституційна діяльність Республіканського руху Криму? Без власного закону про громадські організації доводиться послуговуватися, як вирішив парламент, законодавством союзним. За ним же правочинність дій РРК може розглядатися хіба тим органом, що його зареєстрував. Себто, Рада Міністрів Криму. Свого часу українська Верховна Рада наділила кримську обласну Раду і законотворчими повноваженнями. Як наслідок з'явився злощасний закон про референдум. І коли на те пішло, РРК діяв цілком у його межах. А прокуратура тримає за поли також закон, бо оскаржити кримські речі, які суперечать Конституції України, ніхто поки що не спромігся. Передусім Комісія Верховної Ради з питань законності і законодавства.

Так залишилося без реакції перше, ще лютневе, подання прокуратури. Услід за ним і наступне, коли події дійшли до кипіння. Автоматично ця зацикленість перейшла і на суто кримінальну відповідальність окремих членів РРК за, скажімо, заклики до порушення територіальної цілісності держави. Бо то знову ж, згідно з існуючим кримінально - процесуальним кодексом, парафія служби безпеки.

Щодо цього в першого заступника Генерального прокурора Юрія Гайсинського, заодно голови депутатської Комісії з розслідування діяльності напівзабутого «ГКЧП» — своя думка. За неспростовними даними останніх років двадцять КДБ не притягував до кримінальної відповідальності жодного шпигуна, позаяк займався тільки стеженням за політичними опонентами системи. Логічно настає професійна дискваліфікація, і коли нова влада спитала інформацію, зокрема по Криму, СБУ у відповідь тільки розвела руками.

У продовження південної теми, яка «засвітила» неспроможність правоохоронних органів, набивається відома справа Колесникова. Чим вона закінчиться, прокуратура коментувати відмовилася, проте арешт мецената визнала передчасним. Тому так швидко його й звільнили з-під варти.

А питання тут цікаве й сумне водночас. Чинний кримінальний кодекс захищає підприємства від розкрадання соціалістичної власності. Колесников правомірно переводить проблему в іншу площину: чи є приватизоване підприємство, де власність колективна, соціалістичним?

Дальша проекція елементарна: поки діють старі правові норми, таких непорозумінь виникатиме безліч, доводячи прокуратуру, особливо на місцях, де догматизм є найпершою основою закону, може, і до абсурду.

Зрештою, облишивши переповідати інші моменти брифінгу, вивершується підсумок: сама реорганізація прокурорських органів не дає змоги, за словами Генерального прокурора Віктора Шишкіна, сповна реалізувати нові пріоритети служби, а саме: захищати економічні й політичні інтереси держави, дотримувати прав людини. Новій Україні треба нові закони.

**Сергій СКИБА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».**

ЧИЇ КУЛІ СВИСТЯТЬ НАД ДНІСТРОМ

Дорога з Дубоссар до Тирасполя прострілюється цілодобово. Супроводжуючий гвардієць з АКМом у руках ввічливо просив бути насторожі, припинити будь-які розмови, а в разі обстрілу чимшвидше лягти на підлогу нашого «Рафика».

Незважаючи на нібито досягнуте перемир'я, війна триває. У Тирасполі ми спробували з'ясувати, який же берег першим порушує умови перемир'я? В узгоджувальній комісії чіткої інформації отримати не вдалося, бо тепер вона, по суті, бездіяльна через неможливість дійти згоди серед членів самої комісії. У прес-центрі Президента Придністровської Молдовської Республіки повідомили, що нічна стрілянина — це справа рук диверсійних банд з правого берега. Заарештовано керівника тираспольського відділення Народного фронту Молдови Ілію Ілашку, котрого звинувачують в організації таких терористичних груп. Крім того, заарештовано ще кількох осіб, які підтвердили, що на території ПМР діють терористичні групи «Скорпіон», «Бурундук», «Гайдук», які нікому не підкоряються й нехтують, зневажають будь-яку владу. Не припиняються обшуки й арешти в Тираспольському педінституті. Доля 10 прибічників єдиної і неподільної Молдови, які місяць тому пропали безвісти, й досі невідома.

Одна з найзлободенніших тем розмов у транспорті, черзі, на вулиці — можливий наступ румуно-молдовських військ. Голова Слов'янської демократичної спілки «Повернення» Олександр Большаков заявив: «Якщо Молдова зайде сюди зі зброєю, завоює Придністров'я, то ця перемога буде піррова, ми стоятимемо до кінця. Воля або смерть!»

Смертей вистачає, а якої волі хочуть лідери ПМР, вже зрозуміло.

Нещодавно сумнозвісна газета «День» опублікувала матеріал під промовистим заголовком «Пули свистят над российским Днестром». Серед тих, чиї кулі також свистять у Придністров'ї, є й козаки. Правда, останнім часом, як повідомили нас із штабу Чорноморського козацтва, козаки з Дону і Кубані розчарувалися в «романтиці» війни, почали роз'їжджатися по домівках. Окрім справжніх козаків, граючи під них, злетілося багато, м'яко кажучи, шукачів пригод. Як потім з'ясувалося, деякі козацькі формування більше нагадували бандитів, ніж військо, серед козаків затесалося чимало карних злочинців, які переховувалися від правосуддя. Нерідко бувало, що видадуть такому зброю, він «повоює» днів зо два, а на третій — шукай вітру в полі.

Козаки пильно слідкують за пресою. Своєрідно реагують на публікації. Приміром, нещодавно на своїх зборах вирішили відшмагати кореспондента «Известий» різками за, як було сказано, необ'єктивне висвітлення подій.

Під вечір у прес-центрі Президента ПМР нас чекали новини: Придністров'я визнала Сербська Країна. Мабуть, ще мить, і звістка дала б поштовх до масових народних гулянь. Але тираспольцям пояснили, що Сербська Країна — маленький аморфний анклав колишньої Югославії. Втім, тост уже виголосили. Чарка доброго молдовського вина перепала й нам. Гірку ж чашу вина придністровцям залишається пити самим.

Вирушаючи до Придністров'я, виписали з газет, щоб перевірити їхню правдивість, слова маршала Шапошникова про те, що стало причиною участі бронетанкової техніки 14-ї армії у конфлікті. «Коли в частину приходить 15-тисячний натовп розлючених людей, багато з яких тільки вчора поховало своїх рідних і близьких, я не можу виключити, що серед офіцерів і прапорщиків не знайдеться тих, хто стане на бік цих скривджених і принижених людей». Розмовляючи на бойових позиціях, намагаючись зрозуміти придністровських гвардійців, дійшли висновку, що історія із захопленням жінками танків і БТРів у бойових парках мотострілецьких і танкових частин 14-ї армії — ще один спектакль-пародія, сценарій до якого писали у кабінетах колишнього генерального штабу. «Маневри» зі звільненням особового офіцерського складу і переведенням їх на службу до гвардії Придністров'я — ще один фарс, вигаданий для одурманення громадськості.

Факти такі, що дають всі підстави стверджувати: 14-а армія Росії бере найдійовішу участь у конфлікті на боці Придністров'я. І не запасники сидять у танках Т-72, як стверджують московські генерали, а штатні механіки-водії штатного танкового полку. Спочатку армія дала в руки придністровських гвардійців стрілецьку зброю, а нині озброїла їх ще й бойовими броньованими машинами, артилерією, боєприпасами.

Міністр оборони Росії генерал Грачов передав командуючому 14-ю армією генералові Неткачову таку письмову директиву: «У зв'язку із загостренням обстановки в Придністров'ї і виходячи з того, що це російська земля (?!), ми повинні захищати її всіма доступними методами й засобами». Сам же генерал Неткачов усіляко уникає зустрічей із журналістами, не бажаючи відповідати на ряд запитань. Чому в районі Дубоссар перебувають чотири установки протитанкових керованих реактивних снарядів (ПТКРС)? Що роблять у районі села Роги танки? Звідки одержали гвардійці Придністров'я установки «Град»? Гармати Д-30 («Рапіра»), 122-міліметрові міномети, бойові машини піхоти?

Указ Президента Бориса Єльцина про виведення 14-ої армії з території Молдови в Тирасполі розцінюють як необхідний жест, який має заспокоїти Захід. А фактично, жоден автомат, кулемет, танк, гармата або БТР з території Придністров'я вивезти неможливо, та й навряд чи цього прагне сама Москва. Конфлікт вигідний їй як вогнище постійної напруженості під боком України. Цей плацдарм для Росії необхідний для посилення свого впливу в регіоні.

...Далі переходимо лінію фронту. Охоронні грамоти — перепустки на перебування в зоні конфлікту, видані у Тирасполі, за Бендерами ховаємо на пам'ять: за останнім постом гвардійців вони втрачають свою чинність. А може, краще їх і не показувати. На нейтральній смузі вручили нові — заступник голови Спілки журналістів Молдови Борис Мар'ян узяв нас під юрисдикцію Кишинева.

Спиняємося біля першого поста поліцейських, поблизу села Гура-Бикулуй.

— Пригніться, звідти може помітити снайпер, — попередив підполковник поліції і махнув рукою у напрямку, де вчора нам казали те ж саме. Тільки пострілів, звісно, чекали з цього боку.

Диктофон безперестанно записує розмову оперативників молдовської поліції. Про лиходійства й злочини противника. При розшифруванні ледь не сплутали плівку із записом, зробленим на обох берегах, такі подібні претензії у воюючих. Змінюються лише дійові особи. Ніхто не стріляє перший. Ніхто не нападає. Всі — захищаються. А окопи, як шрами, порізали землю по обидва боки Дністра.

— Доки декотрі наші політики ділять портфелі, ми маємо сидіти в окопах, — вдарив і по своїх пан підполковник і потрапив у «яблочко». Завершивши пошук на берегах Дністра, невідомі ініціатори об'єднання з «Великою Румунією» самі подалися на той бік Прута — шукати посад. Голова НХДФ Мірча Друк, депутат Молдови і, до речі, громадянин України, нині ще й кандидат у президенти Румунії: йому не до «провінційних проблем»...

І на правому березі є жертви серед цивільних. Днями при обстрілі загинули два чоловіка в селі під Бендерами. Та люди виходять у поле. «Нікуди не дінешся, війна війною, а земля чекає рук, — каже голова прифронтового колгоспу імені Якіра Георгій Кордуняну. — Але на полі про всяк випадок завжди чергують автобус і «швидка допомога». На жаль, «випадки» щось часті.

Занадто широкий став Дністер. Він розділив не лише береги. Знайомих, друзів, братів. На гвардійців та поліцейських, сепаратистів та націоналістів, на запроданців і патріотів...

На запитання «Чи є у вас рідні в окопах?» молодий поліцейський відповів: «Не робіть мені боляче». Не допитуємось. Є. Не Дністер повноводий, а повне безглуздя розлучило людей.

**Катерина КІНДРАСЬ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».**

Дубоссари — Тирасполь — Кишинів **(телефоном).**

Щось новеньке

ГРИНЬОВ ПРИЇХАВ ЗА ПІДМОГОЮ

У Харкові створено ще одну громадську благодійну організацію, яка буде всебічно сприяти не виживанню збіднілих верств населення, а, як сказано в її статуті, прогресу в економічному, культурному, діловому житті міста, регіону, України. Президентом фонду «Харківпрогрес» обрано заступника Голови Верховної Ради України В. Гриньова. Серед його засновників — нові господарські структури, підприємці, голова Харківського міськвиконкому.

Важко сказати, чи вплине діяльність нової організації на економічне, культурне життя України, але те, що фонд буде серйозно впливати на політичну ситуацію в країні, у спостерігачів сумніву не викликає. Фонд має намір стати колективним членом громадсько-політичного об'єднання «Нова Україна». Відповідаючи на запитання журналістів, В. Гриньов не приховував, що приїхав до Харкова за діловою підтримкою. За його словами, економічна реформа в Україні ще не розпочалася, а фонд «Харківпрогрес» якраз і сприятиме переведенню економіки України на ринковий спосіб господарювання.

Засновники фонду визначили кілька премій для журналістів за об'єктивне висвітлення його діяльності. Об'єктивність редакції коштує 25 тисяч, а журналіста — 5 тисяч карбованців.

І ЩЕ РАЗ — ПРОЛЬОТ

На минулому тижні повним фіаско закінчились вибори народного депутата України від Жовтневого виборчого округу Харкова: у виборах взяли участь трохи більше 20 відсотків загальної кількості виборців. Вкотре «спалено» майже 400 тисяч карбованців.

Микола КОСИЙ.
Харків.

Отакої!

ПОПРАЦЮВАЛИ

В один з робочих днів керівники радгоспу імені Шевченка Луцького району на чолі з директором Арсеном Ющаком вирішили відпочити після трудів праведних. Як це із застійних часів заведено, на лоні природи. На березі водосховища річки Сарни розклали вогнище, закинули у воду браконьєрські сітки і... Керував незаконним виловом під час нересту і двомісячника по охороні рибних запасів відповідальний за ведення рибного господарства радгоспу Микола Супрунюк. Варили хлопці юшку з риби, пили горілку, дихали озоном... За цією тяжкою роботою їх і заскочили працівники Державного комітету з охорони природи Волині. Довелося платити за браконьєрство штраф. А як у даному разі бути із совістю?

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Наші інтерв'ю

ЩОБ СТОЛИЦЯ КВІТУВАЛА

Кому не хочеться, щоб рідне місто завжди було охайним і квітучим! Тим паче, якщо місто це — древній Київ, який і нині гордо споглядає діяння своїх правнуків. Але, на жаль, тепер його проблеми набагато прозаїчніші, ніж кілька віків тому.

От ми й звернулися до Василя МАЛАШЕНКА, начальника спеціального управління з контролю за станом благоустрою міста.

— Василю Івановичу, що належить до компетенції вашої організації?

— Чітко окреслити межі нашої діяльності майже неможливо. Це і ремонт шляхів, фасадів житлових будинків, упорядкування подвір'їв, нагляд за зеленою зоною міста. А ще ми даємо дозвіл на будівництво, ліквідуємо аварії міських каналізаційних мереж, займаємося питаннями архітектурного відновлення, вуличною торгівлею, а також здійснюємо контроль над підприємствами, що відають благоустроєм, і багато-багато іншого.

Нині створюється нова система господарювання, впроваджуються в життя нові форми наведення порядку на вулицях, майданчиках і в скверах.

— Наприклад?

— Це тісне співробітництво з колегами з Німеччини, Італії, Франції, які подають допомогу в оформленні павільйонів на зупинках міського транспорту. 500 автобусних павільйонів реконструюють німецькі колеги, на грамвайних та тролейбусних зупинках працюють представники відповідних служб Італії та Франції.

Ще маємо надію на реконструкцію, яка незабаром буде проведена в нашій організації. Управління займатиметься контролем за технічним станом державного і комунального майна міста.

— Як буде організовано вуличну торгівлю?

— Перш за все новинкою для міста є встановлення автоматів «Кока-кола». Це не тільки корисно, а й вигідно — матимемо можливість заробляти валюту. Взагалі ж ми хочемо, щоб на київських вулицях продавали вдосталь різних товарів і щоб не виникало загромадження.

Складне становище з міськими ринками, виникає багато стихійних риночків, на яких майже відсутні елементарні санітарні умови, а наше завдання — якось їх впорядкувати.

— Що вас найбільше непокоїть?

— У 1980 році, коли була Олімпіада, Київ завоював золоту медаль за свій благоустрій. Тепер нам потрібна підтримка всіх жителів столиці, бо скільки б ми не ставили телефонів-автоматів, скільки б не лагодили ліхтарів, скільки б квітів не висаджували, — доки кияни не будуть цінувати і берегти все це, дотн не буде порядку. Недарма ж кажуть, що чисто не там, де підмітають, а там, де не смітять... Отже, я прошу всіх киян і гостей столиці пам'ятати цю істину, і тоді ми житимемо в одному з найкрасивіших міст світу — у чистому, квітучому Києві.

Розмову вели Світлана КРАСУЛЯ, студентка факультету журналістики КДУ; Микола ЛЯШЕНКО.

На знімку: Василь Малашенко.

Фотоінформація

Шановне панство!

Вам подобаються французькі парфуми? Коли так, то запасайтеся.., звичайно ж, доларами та прямуйте до Київського ЦУМу. Саме на його базі спільно з французькою фірмою «COPEXPORT S. A.» (генеральний директор пан Паскуаль ван Лерберг) створено експозицію-продаж товарів французького виробництва. 3 червня урочисто перерізав стрічку на її відкритті Генеральний консул Французької Республіки в Києві. Чимало зусиль до цієї справи доклала й Асоціація українських універмагів.

Вам про щось говорять назви таких французьких парфумних фірм, як «Пако Рабане», «Делс» (випуск духів «Сальвадор Далі»), «Л'Ореаль» та інші? Цінувальникам й палким любителям цього виду мистецтва (саме мистецтва), якщо судити не лише по цінах, котрі інколи однакові з цінами на полотна великих майстрів, а й по дійсно високій якості продукції, ці назви добре відомі.

Чимало шанувальників дорогих парфумів серед наших співвітчизників прийшло на відкриття експозиції-продажу. Щоправда, цінувальників-то виявилося достатньо, а ось покупців... Отож, якщо ви боїтеся не встигнути купити щось з представлених товарів, не переживайте: беріть товстого гаманця — і вперед, до Центрального універмагу міста Києва на 5-й поверх. Ви ще не наважилися? Даремно!

Алевтина КУХАРЧУК.

Київ.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

СТАРІ БОРГИ — НОВИМ ГОСПОДАРЯМ

Реалії

Маленьке містечко Ходорів, що в Жидачівському районі, повертає борги своїм землякам, які були репресовані після 1939 року. Попри труднощі з житлом міськвиконком вишукує можливості, щоб встановити справедливість щодо колишніх власників. Так, у будинку доктора Білинського після «золотого вересня» самовільно поселився «визволитель» з НКВС. Нині тут розташована стоматологічна поліклініка. Вдова доктора Меланія Білинська живе у Львові, а в своєму колишньому маєтку має поки що одну кімнату і город. Тож гроші за оренду приміщення надходять не в міську казну, а їй особисто. Бюджет міста бідний, як і скрізь, однак його потихеньку поповнюють позабюджетні асигнування міцних підприємств. Частину їх буде використано для спорудження 15 будинків для репресованих земляків, які проживають нині у Воркуті.

Біль цих людей, їхня туга за Батьківщиною добре знайомі голові міськвиконкому Дмитру Сасу. Він, колишній вояк УПА, теж відбув 10-річне ув'язнення у воркутянських таборах. І для його молодого заступника Михайла Галюка Воркута — не тільки географічне поняття. Там в одному з таборів відбував покарання як політв'язень його батько. Та цей суб'єктивний фактор був лише поштовхом до ініціативи, яку підтримали трудові колективи підприємств, жителі міста. Ходорівчани сподіваються, що їхній почин знайде підтримку й за межами міста.

Незабаром керівники Ходорівської Ради поїдуть на переговори з воркутянами. Можливо, і там знайдуться спонсори?

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Жидачівський район
Львівської області.

СТЕПАН ХМАРА СТВОРЮЄ...

Надзвичайна установча конференція Української консервативної республіканської партії відбулася 6—7 червня у київському Будинку художника. Прихильники колишнього заступника голови республіканської партії Степана Хмари, не задоволені результатами III з'їзду УРП, вирішили «очистити ряди УРП від угодовців і повернутися до статутних принципів УРП». Разом з тим було наголошено, що конференція не створює нову партію, а оголошує УКРП правонаступницею УРП. Слово «консервативна» з'явилося в назві партії, за поясненням С. Хмари, на знак того, що партія не зрадила своїм програмовим засадам і буде і надалі боротися за побудову справді незалежної Української держави. Оскільки, за словами того ж С. Хмари, Акт проголошення самостійності — не більше, ніж політична декларація: при владі, як і раніше, «представники старої комуністичної номенклатури».

Програма УКРП, яка містила досить різкі вислови стосовно відносин України з Російською Федерацією, була в ході обговорення дещо підкоректована. Але коли конференція перейшла до вибо-

рів голови
якого біль
250 делега
посаду гол
вив ультим
грами пов
положення
свою канд
но 50 дел
О. Сергієн
Донецької
ції М. Ол
тесту поки
Решта пр
проти чого
редодні. В
поновлені
боротьба
кої Федер
ототожнює
нення Рос
створення
антиімпер
Крім ...
сован
ня, як ...
знищення
во УКРП
би рестав
режиму і
ми вдават
них засоб
вольної, б
чаючи з
УКРП вз
з досвіду
вертикаль
них систе

Добра вість

ВИРУШАЄ НА К... «КОБЗА...

Чотири місяці тому («ГУ» від 21 лютого) відразу ж по завершенні Конгресу українців у Києві донецькі тележурналісти у спеціальному випуску звернулися до своїх глядачів з проханням посприяти зібранню бібліотеки української літератури для земляків, які проживають за межами нашої держави. На ініціативу телевізійників відгукнулися релігійні громади, місцеві осередки Руху і «Просвіти», багато жителів області. За порівняно короткий термін для так званої східної діаспори було зібрано близько трьох тисяч примірників книжок, багато з них — з теплими дарчими написами. І напередодні святкування першої річниці незалежності України бібліотечку вітчизняної літератури, зібрану на Донеччині, передано українцям Кубані.

Дар...
прийняла
бібліотеки
що в Кр
Шевченко
Дружківки
зізналася,
дах біблі
шилось
А потяг у
танні ча
і до всьо
з їх праб
Слід за
годійну а
журналіст
ралізован
так би м
лі, адже
найб...
допом...
дали мі
які безпл
зібрану н
туру до

Донец...

Візити

ДУМАЙМО, ЯК ...

Такий лейтмотив візиту першого віце-прем'єра Костянтина Масика на Кіровоградщину. Зустрівшись з керівниками обласної адміністрації, він не став слухати традиційні звіти про стан справ і проблеми, яких не вирішити самотужки місцевим властям, а запропонував порадитись, як спільно, зосередивши зусилля, витягнути Україну з кризи.

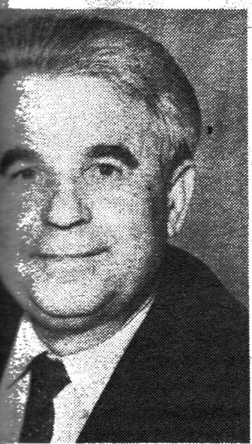
На Кіровоградщині, правда, справи дещо кращі, ніж у цілому в Україні. Але, на думку Представника Президента Миколи Сухомлина, можна чимало зробити для переорієнтації економіки держави на самостійне вирішення багатьох проблем. Взяти хоча б об'єднання «Олександріявугілля», яке добуває і виготовляє побутове паливо. За спільних зусиль тут можна було б налагодити виробництво з бурого вугілля такого дефіцитного нині бензину і в перспективі до-

вести йо
тонн. Ст
дований
нання «
можна н
торатонн
білів. Ст
гуни дов
аж у Та
Кіровогр
вод, що
силам С
ти цю р
сяги вир
кладів н
Цікави
оригінал
лилися з
ласної
Рейзвіх,
чальник
ня внут
Кравчен
прем'єр
ми депу
ровогра

Кіров...

…аші інтерв'ю

…ЛИЦЯ КВІТУВАЛА

…легами з Німеччини, …Франції, які подають …у в оформленні па… …в на зупинках місь… …ранспорту. 500 авто… …павільйонів реконст… …німецькі колеги, на …них та тролейбусних …х працюють пред… …відповідних служб …а Франції).

…маємо надію на ре… …цію, яка незабаром …ведена в нашій ор… …І. Управління зай… …ся контролем за …им станом державного …нального майна міс…

…к буде організовано …торгівлю?

…ерш за все новинкою …та є встановлення ав… «Кока-кола». Це не тільки корисно, а й вигідно — матимемо можливість заробляти валюту. Взагалі ж ми хочемо, щоб на київських вулицях продавали вдосталь різних товарів і щоб не виникало загромадження.

Складне становище з міськими ринками, виникає багато стихійних риночків, на яких майже відсутні елементарні санітарні умови, а наше завдання — якось їх впорядкувати.

— Що вас найбільше непокоїть?

— У 1980 році, коли була Олімпіада, Київ завоював золоту медаль за свій благоустрій. Тепер нам потрібна підтримка всіх жителів столиці, бо скільки б ми не ставили телефонів-автоматів, скільки б не лагодили ліхтарів, скільки б квітів не висаджували, — доки кияни не будуть цінувати й берегти все це, доти не буде порядку. Недарма ж кажуть, що чисто не там, де підмітають, а там, де не смітять... Отже, я прошу всіх киян і гостей столиці пам'ятати цю істину, і тоді ми житимемо в одному з найкрасивіших міст світу — у чистому, квітучому Києві.

Розмову вели
Світлана КРАСУЛЯ,
студентка факультету журналістики КДУ;
Микола ЛЯШЕНКО.

На знімку: Василь Малашенко.

СТЕПАН ХМАРА СТВОРЮЄ ПАРТІЮ

Надзвичайна установча конференція Української консервативної республіканської партії відбулася 6—7 червня у київському Будинку художника. Прихильники колишнього заступника голови республіканської партії Степана Хмари, не задоволені результатами III з'їзду УРП, вирішили «очистити ряди УРП від угодовців і повернутися до статутних принципів УРП». Разом з тим було наголошено, що конференція не створює нову партію, а оголошує УКРП правонаступницею УРП. Слово «консервативна» з'явилося в назві партії, за поясненням С. Хмари, на знак того, що партія не зрадила своїм програмовим засадам і буде і надалі боротися за побудову справді незалежної Української держави. Оскільки, за словами того ж С. Хмари, Акт проголошення самостійності — не більше, ніж політична декларація: при владі, як і раніше, «представники старої комуністичної номенклатури».

Програма УКРП, яка містила досить різкі вислови стосовно відносин України з Російською Федерацією, була в ході обговорення дещо підкоректована. Але коли конференція перейшла до виборів голови УКРП, С. Хмара, якого більшість з приблизно 250 делегатів пропонувала на посаду голови партії, поставив ультиматум: або до Програми повернуть виключені положення, або він знімає свою кандидатуру. Приблизно 50 делегатів на чолі з О. Сергієнком та керівником Донецької крайової організації М. Олійник на знак протесту покинули конференцію. Решта проголосувала за те, проти чого голосувала напередодні. Виключені, а потім поновлені пункти Програми: боротьба за розвал Російської Федерації, яку УКРП ототожнює з імперією: витіснення Росії з Чорного моря, створення «антиросійського антиімперського фронту». Крім того, в програмі зафіксовані і гострі положення, як відмова України від знищення ядерної зброї, право УКРП у випадку «спроби реставрації колоніального режиму і тоталітарної системи вдаватися до екстремальних засобів національно-визвольної боротьби, не виключаючи збройну». Статут УКРП взяв деякі положення з досвіду ОУН: поєднання вертикальних і горизонтальних систем підпорядкування.

Костянтин
ПАРИШКУРА.

Добра вість

ВИРУШАЄ НА КУБАНЬ «КОБЗАР»

Чотири місяці тому («ГУ» від 21 лютого) відразу ж по завершенні Конгресу українців у Києві донецькі тележурналісти у спеціальному випуску звернулися до своїх глядачів з проханням посприяти зібранню бібліотеки української літератури для земляків, які проживають за межами нашої держави. На ініціативу телебачення відгукнулися релігійні громади, місцеві осередки Руху і «Просвіти», багато жителів області. За порівняно короткий термін для так званої східної діаспори було зібрано близько трьох тисяч примірників книжок, багато з них — з теплими дарчими написами. І напередодні святкування першої річниці незалежності України бібліотечку вітчизняної літератури, зібрану на Донеччині, передано українцям Кубані.

Дарунок земляків радо прийняла директор крайової бібліотеки імені О. Пушкіна, що в Краснодарі, Людмила Шевченко (родом з донецької Дружківки). Щиро і з сумом зізналася, що сьогодні у фондах бібліотеки майже не лишилось українських книжок. А потяг у кубанців до них останнім часом зріс неабияк, як і до всього того, що пов'язане з їх прабатьківщиною.

Слід зазначити, що цю благодійну акцію донецькі тележурналісти провели не централізовано — через Київ, а, так би мовити, по горизонталі, адже східна Донеччина найближче до Кубані. Велику допомогу телебаченню подали місцеві автомобілісти, які безплатно транспортували зібрану на Донеччині літературу до Краснодара.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Експрес-новини

Президент Боснії і Герцеговини Ізетбегович закликав Президента Росії Єльцина посилити тиск на Сербію, щоб покласти край війні. Керівник МЗС республіки Силайджич звернувся до НАТО з проханням негайно розгорнути сили для утримання миру. Тим часом офіційні представники ООН докладають зусиль до постачання продовольчої допомоги в Сараєво.

* * *

Учасники екологічної зустрічі на найвищому рівні в Ріо-де-Жанейро обрали колишнього радянського Президента Горбачова головою нової екологічної організації. Він очолюватиме міжнародний Зелений Хрест, який є екологічним аналогом міжнародного Червоного Хреста.

* * *

Американський сенатор Доу висловив сумнів щодо готовності пакету заходів на допомогу Російській Федерації до прибуття цього місяця у Вашингтон російського Президента Єльцина для переговорів з Президентом Бушем. Тим часом глава зовнішньополітичного відомства Росії Козирєв вирушив до Вашингтона, де він зустрінеться з держсекретарем Бейкером для підготовки зустрічі президентів обох країн, яка розпочнеться 15 червня.

* * *

Міністр фінансів Чехо-Словаччини Клаус зустрівся з лідером руху за демократичну Словаччину Мечіаром для обговорення питань щодо формування нового уряду. Перед цим партія Мечіара перемогла на виборах у Словаччині. Вона виступає за суверенітет республіки та зменшення темпу реформ і займає друге за представництвом місце у федеральному парламенті, де вона одержала 55 мандатів. Демократичний союз Клауса вийшов з 80 мандатами на перше місце. Словацька сторона фундаментально зацікавлена в збереженні Чехо-Словацької республіки, вважає лідер Демократичного союзу.

* * *

Прем'єр-міністр Великобританії Мейджор заявив, що США можуть скоротити свої війська в Європі, підкресливши при цьому, що частина американських військовослужбовців повинна залишитися. Завдяки військам США, зазначив Мейджор в інтерв'ю журналу «Тайм», після закінчення другої світової війни в Європі зберігався мир.

* * *

Президент Італії Скальфаро почав відбір кандидатури нового Прем'єр-міністра, який має сформувати уряд з представлених у парламенті 16 партій. Скальфаро заявив, що виступає за скорочення кількості міністерських посад.

ШЛЯХ ДО…

— Ваш візит в Україну, відкриття в Києві Посольства Монголії — красномовні події, які засвідчують інтерес Монголії до нашої держави. На чому він грунтується?

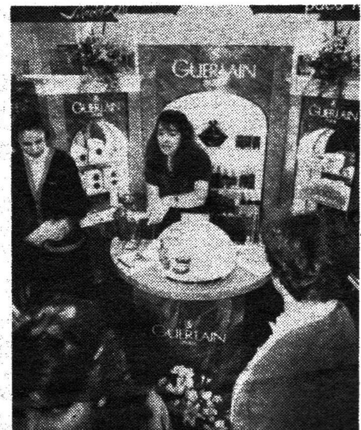
— Ми надаємо великого значення розвиткові двосторонніх відносин з Україною. Причому цей процес не треба починати з нуля. Адже Україна як складова СРСР тісно співробітничала з Монголією в усіх галузях — від економіки до підготовки наших національних кадрів. Отже, база є, і ми всіляко прагнутимемо її розвивати. Та й зробленим, звичайно, не можна нехтувати. Приміром, монгольські підприємства потребують української продукції, зокрема, запасних частин для машин, вироблених в Україні. Нині у вас вчаться майже 600 наших студентів, і ми хотіли б, щоб вони продовжували здобувати освіту на усталених засадах.

Ми виходимо з того, що Україна — держава з величезним виробничо-науковим потенціалом. І Монголія сподівається, що ця європейська держава вийде і на азіатські простори, щоб співробітничати з тамтешніми країнами. Ми хотіли б бути серед них. Ваш потенціал і наші природні ресурси — це той сплав, з якого куватиметься спільний успіх.

— З економікою, отже,

…отоінформація

Коли… …м та …го ба… …XPORT …ль ван… …товарів …очисто …альний …имало …ів ук… …нцузь… «Делс» …ль» та …цього …судити не лише по цінах, котрі інколи однакові з цінами на полотна великих майстрів, а й по дійсно високій якості продукції, ці назви добре відомі.

Чимало шанувальників дорогих парфумів серед наших співвітчизників прийшло на відкриття експозиції-продажу. Щоправда, цінувальників-то виявилося достатньо, а ось покупців... Отож, якщо ви боїтеся не встигнути купити щось з представлених товарів, не переживайте: беріть товстого гаманця — і вперед, до Центрального універмагу міста Києва на 5-й поверх. Ви ще не наважилися? Даремно!

Алевтина КУХАРЧУК.
Київ.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

…НОВИМ ГОСПОДАРЯМ

…ії

…Бюджет міста бідний, …різь, однак його поти… …поповнюють позабюд… …асигнування міцних під… Частину їх буде ви… …о на спорудження 15 …в для репресованих …ів, які проживають ни… …оркуті.

…щих людей, їхня туга …вківщиною добре зна… …голові міськвиконкому …Сасу. Він, колишній …ПА, теж відбув 10-річ… …ення з воркутинських …. І для його молодого …ника Михайла Галюка …а — не тільки географічне поняття. Там в одному з таборів відбував покарання як політв'язень його батько. Та цей суб'єктивний фактор був лише поштовхом до ініціативи, яку підтримали трудові колективи підприємств, жителі міста. Ходорівчани сподіваються, що їхній почин знайде підтримку й за межами міста.

Незабаром керівники Ходорівської Ради поїдуть на переговори з воркутянами. Можливо, і там знайдуться спонсори?

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Жидачівський район Львівської області.

Візити

ДУМАЙМО, ЯК ВИЖИТИ

Такий лейтмотив візиту першого віце-прем'єра Костянтина Масика на Кіровоградщину. Зустрівшись з керівниками обласної адміністрації, він не став слухати традиційні звіти про стан справ і проблеми, яких не вирішити самотужки місцевим властям, а запропонував порадитись, як спільно, зосередивши зусилля, витягнути Україну з кризи.

На Кіровоградщині, правда, справи дещо кращі, ніж у цілому в Україні. Але, на думку Представника Президента Миколи Сухомлина, можна чимало зробити для переорієнтації економіки держави на самостійне вирішення багатьох проблем. Взяти хоча б об'єднання «Олександріявугілля», яке добуває і виготовляє побутове паливо. За спільних зусиль тут можна було б наладити виробництво з бурого вугілля такого дефіцитного нині бензину і в перспективі довести його до 200 мільйонів тонн. Стоїть без дії новозбудований великий корпус об'єднання «Червона зірка». Тут можна налагодити випуск півторатонних вантажних автомобілів. Старіє парк літаків, двигуни доводиться ремонтувати аж у Ташкенті, а в цей час у Кіровограді авіаремонтний завод, що належить збройним силам СНД і міг би виконувати цю роботу, скорочує обсяги виробництва. І таких прикладів наводилося чимало.

Цікавими пропозиціями, оригінальними задумами поділилися заступники глави обласної адміністрації Едуард Рейзвіх, Василь Кривий, начальник обласного управління внутрішніх справ Юрій Кравченко. Потім перший віце-прем'єр зустрівся з народними депутатами України від Кіровоградщини.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

Власкори повідомляють

Мінськ

Є БІЛОРУСЬКИЙ БУРШТИН

10 тонн бурштину на рік гарантує білоруському уряду акціонерне товариство «Геатрон». А поки корисна копалина «схована» в урочищі «Гатча» на кордоні Кобринського й Жабинського районів. Уряд зацікавився пропозицією геологів і виділив для детальних розвідробіт 3 мільйони карбованців.

Віктор ХОРОШКО.

Тбілісі

З ВИБОРАМИ ВИЗНАЧИЛИСЬ

На останньому засіданні Держради Грузії прийнято положення про вибори в парламент республіки, які відбудуться 11 жовтня. Парламент буде обрано на три роки. Його сформують 169 депутатів. Обраними до парламенту можуть бути громадяни Грузії, що досягли 23 років і живуть в країні не менше 10 років.

Темаз ЛОМСАДЗЕ.

В парламентах світу

МАЮТЬ БУТИ ГА…

На 10 червня призначена чергова сесія Верховної Ради Киргизстану. У порядку денному проекти законів про митний кодекс, про товарну біржу і біржову торгівлю, про народну освіту, про органи національної безпеки, внутрішніх справ, прокуратури республіки, про статус військовослужбовців, про пресу і засоби масової інформації. Реально ж належить обговорити набагато більшу кількість питань, серед яких, зокрема, й проблема міграції.

Майбутня сесія цікава й тим, що на ній намітиться новий

У сусідів

ХАЙ … НОВІ «ВАЛ…

Литовський банк і далі продовжує талонізацію республіки. Рішенням правління банку від 22 травня «з метою покращення розрахунків з населенням в обіг випускаються замінники грошових знаків — талони, які прирівнюються до банкнотів».

Після того як з'явилися перші талони нового типу вартістю у 200 та 500 карбованців, комерційні магазини й ринкові торговці на ці «розрахункові одиниці» дивилися з неприхованою підозрою. Але, здається, ситуація змі-

Скандал

Д…

Нещодавно Вища контрольна інспекція Азербайджану обнародувала факти незаконних угод, що підривають економіку республіки. У цих оборудках брали участь деякі державні організації.

Наприклад, за посередництва республіканського Держпостачу та об'єднання «Зов-

ГОЛОС Украї…

ПАРТІЮ

РП, С. Хмара,
з приблизно
ропонувала на
партії, поста-
або до Про-
виключені
він знімає
ру. Приблиз-
на чолі з
керівником
ової організа-
на знак про-
конференцію.
сувала за те,
сувала напе-
чені, а потім
ти Програми:
вал Російсь-
яку УКРП
перію: витіс-
Чорного моря,
тиросійського
фронту».
ограм зафік-
три жен-
Україна від
ної зброї, пра-
падку «спро-
колоніального
тарної систе-
екстремаль-
іонально-визв-
не виклю-
». Статут
кі положення
поєднання
горизонталь-
рдкування.
Костянтин
ИШКУРА.

БАНЬ

кля радо
ор крайової
О. Пушкіна,
рі, Людмила
з донецької
о і з сумом
огодні у фон-
айже не ли-
ких книжок.
ів до них ос-
неабияк, як
що пов'язане
ною.
що цю бла-
нецькі теле-
ли не цент-
рез Київ, а,
о горизонта-
Донеччина
бані елику
зійн м по-
автомобілісти,
ранспортували
чині літера-
ара.

ОЦЕНКО.

КИТИ

00 мільйонів
дії новозбу-
корпус об'єд-
зірка». Тут
випуск пів-
кних автомо-
літаків, дви-
ремонтувати
в цей час у
емонтний за-
ь збройним
би виконува-
корочує об-
І так при-
чимало.
ропозиціями,
думами поді-
глави об-
Едуард
Кривий, на-
о управлін-
слрав Юрій
перший віце-
з народни-
раїни від Кі-

ВОЛОК.

Експрес-новини

Президент Боснії і Герцеговини Ізетбегович закликав Президента Росії Єльцина посилити тиск на Сербію, щоб покласти край війні. Керівник МЗС республіки Силайджич звернувся до НАТО з проханням негайно розгорнути сили для утримання миру. Тим часом офіційні представники ООН докладають зусиль до постачання продовольчої допомоги в Сараєво.

* * *

Учасники екологічної зустрічі на найвищому рівні в Ріо-де-Жанейро обрали колишнього радянського Президента Горбачова головою нової екологічної організації. Він очолюватиме міжнародний Зелений Хрест, який є екологічним аналогом міжнародного Червоного Хреста.

* * *

Американський сенатор Доу висловив сумнів щодо готовності пакету заходів на допомогу Російській Федерації до прибуття цього місяця у Вашингтон російського Президента Єльцина для переговорів з Президентом Бушем. Тим часом глава зовнішньополітичного відомства Росії Козирєв вирушив до Вашингтона, де він зустрінеться з держсекретарем Бейкером для підготовки зустрічі президентів обох країн, яка розпочнеться 15 червня.

* * *

Міністр фінансів Чехо-Словаччини Клаус зустрівся з лідером руху за демократичну Словаччину Мечіаром для обговорення питань щодо формування нового уряду. Перед цим партія Мечіара перемогла на виборах у Словаччині. Вона виступає за суверенітет республіки та зменшення темпу реформ і займає друге за представництвом місце у федеральному парламенті, де вона одержала 55 мандатів. Демократичний союз Клауса вийшов з 80 мандатами на перше місце. Словацька сторона фундаментально зацікавлена в збереженні Чехо-Словацької республіки, вважає лідер Демократичного союзу.

* * *

Прем'єр-міністр Великобританії Мейджор заявив, що США можуть скоротити свої війська в Європі, підкресливши при цьому, що частина американських військовослужбовців повинна залишитися. Завдяки військам США, зазначив Мейджор в інтерв'ю журналу «Тайм», після закінчення другої світової війни в Європі зберігався мир.

* * *

Президент Італії Скальфаро почав відбір кандидатури нового Прем'єр-міністра, який має сформувати уряд з представлених у парламенті 16 партій Скальфаро заявив, що виступає за скорочення кількості міністерських посад.

Власкори повідомляють

Мінськ

Є БІЛОРУСЬКИЙ БУРШТИН

10 тонн бурштину на рік гарантує білоруському уряду акціонерне товариство «Геатрон». А поки корисна копалина «схована» в урочищі «Гатча» на кордоні Кобринського й Жабинкського районів. Уряд зацікавився пропозицією геологів і виділив для детальних розвідробіт 3 мільйони карбованців.

Віктор ХОРОШКО.

Тбілісі

З ВИБОРАМИ ВИЗНАЧИЛИСЬ

На останньому засіданні Держради Грузії прийнято положення про вибори в парламент республіки, які відбудуться 11 жовтня. Парламент буде обрано на три роки. Його сформують 169 депутатів. Обраними до парламенту можуть бути громадяни Грузії, що досягли 23 років і живуть в країні не менше 10 років.

Темаз ЛОМСАДЗЕ.

ШЛЯХ ДО ЄВРОПИ — ЧЕРЕЗ КИЇВ

Актуальне інтерв'ю

Наш співрозмовник — міністр зовнішніх зносин Монголії Церенпилійн Гомбосурен.

— Ваш візит в Україну, відкриття в Києві Посольства Монголії — красномовні події, які засвідчують інтерес Монголії до нашої держави. На чому він ґрунтується?

— Ми надаємо великого значення розвиткові двосторонніх відносин з Україною. Причому цей процес не треба починати з нуля. Адже Україна як складова СРСР тісно співробітничала з Монголією в усіх галузях — від економіки до підготовки наших національних кадрів. Отже, база є, і ми всіляко прагнутимемо її розвивати. Та й зробленим, звичайно, не можна нехтувати. Приміром, монгольські підприємства потребують української продукції, зокрема, запасних частин для машин, вироблених в Україні. Нині у вас вчаться майже 600 наших студентів, і ми хотіли б, щоб вони продовжували здобувати освіту на усталених засадах.

Ми виходимо з того, що Україна — держава з величезним виробничо-науковим потенціалом. І Монголія сподівається, що ця європейська держава вийде і на азіатські простори, щоб співробітничати з тамтешніми країнами. Ми хотіли б бути серед них. Ваш потенціал і наші природні ресурси — це той сплав, з якого куватиметься спільний успіх.

— З економікою, отже, ясно. А як Україна «вписується» у зовнішньополітичну стратегію Монголії?

— Україна дедалі повніше входить до загальноєвропейської співдружності держав. Мине час, і вона асоціюється з нею досить тісно. А Європа як така служитиме одним з факторів національної безпеки Монголії. Тому ми прагнемо підтримувати добрі відносини як з Європою в цілому, так і з кожним членом західної співдружності держав. А коли врахувати той позитивний потенціал, про який йшлося вище, то я дозволю собі сказати: Монголія хотіла б, щоб Україна репрезентувала її інтереси в Європі.

— Які загальні геополітичні орієнтири має монгольська зовнішня політика?

— За часів існування так званого соціалістичного табору вона була чітко орієнтована на захід — маю на увазі СРСР, щодо якого моя країна розташована на сході. Так само будувалися наші відносини і з східноєвропейськими соціалістичними країнами.

Нині ми змінюємо пріоритети: повертаємося обличчям на схід. Монголія — азіатська країна, але, що парадоксально, її відносини з сусідами по континенту донедавна були надзвичайно слабкі. Звичайно, розбудовуючи ці зв'язки, ми враховуємо, що інтерес має бути обопільний: політичний, економічний, культурний. Хоча, знову підкреслю, геополітика Монголії передбачає активні контакти з Європою.

— Свого часу Радянський Союз був надійною противагою іншому сусідові Монголії — Китаю. Нині СРСР пішов у небуття. Чи не порушився баланс сил на ваших кордонах?

— Справді, у нас — два сусіди (щоправда, тепер один з них — Росія). Раніше ми трималися за одного з них, тоді як відносини з іншими будувалися на не зовсім коректних (скажемо так) засадах. Тепер у нас інший пріоритет: однаково добрі відносини з обома сусідами, звичайно, не на шкоду ані їм, ані Монголії.

— Повернімося до монголо-українських економічних відносин. Ви сказали про них теплі слова. Але досі йшлося про минуле...

— Ми відкриті для всього українського: бізнесу, науки, техніки і технологій. Будуйте у нас спільні підприємства, робіть справи. Досить говорити про так звану братерську допомогу, час переходити на взаємовигідні відносини. Ласкаво просимо! Тим більше, що, як ми вже зазначали, в Києві працює Посольство Монголії. Воно радо допоможе усім, хто бажає співробітничати з нашою країною.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів Володимир САВЦОВ.

В парламентах світу

МАЮТЬ БУТИ ГАРЯЧІ ДЕБАТИ

На 10 червня призначена чергова сесія Верховної Ради Киргизстану. У порядку денному проекти законів про митний кодекс, про товарну біржу і біржову торгівлю, про народну освіту, про органи національної безпеки, внутрішніх справ, прокуратури республіки, про статус військовослужбовців, про пресу і засоби масової інформації. Реально ж належить обговорити набагато більшу кількість питань, серед яких, зокрема, й проблема міграції.

Майбутня сесія цікава й тим, що на ній наміститься новий розклад сил у парламенті. Адже за період, який минув після чергової сесії, депутатський корпус у ході довиборів поповнився відомими у республіці людьми. Серед «заново прибулих»: керівник апарату Президента Карабаєв, колишні перші секретарі ЦК Компартії Киргизстану Усубалієв (обіймав цю посаду протягом чверті століття, до кінця 1988 року) й Аманбаєв (лідер партії з 1990 року до серпневих подій).

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

У сусідів

ХАЙ ЖИВУТЬ НОВІ «ВАГНОРКИ»!

Литовський банк і далі продовжує талонізацію республіки. Рішенням правління банку від 22 травня «з метою покращення розрахунків з населенням в обіг випускаються замінники грошових знаків — талони, які прирівнюються до банкнотів».

Після того як з'явилися перші талони нового типу вартістю у 200 та 500 карбованців, комерційні магазини й ринкові торговці на ці «розрахункові одиниці» дивилися з неприхованою підозрою. Але, здається, ситуація змінюється. Хоча на ринок накочується хвиля «вагнорок» нового покоління, є дедалі більше бажаючих поміняти карбованці на талони. Поширюються чутки, що при введенні в республіці власної грошової одиниці за карбованці даватимуть менше літів, аніж за нові «вагнорки». Важко сказати, наскільки правдиві ці чутки. Бо за ситуації, коли грошову масу не контролюють, введення літів здається досить-таки проблематичним.

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

Презентація

«СВОБОДА» ЗА ВІЛЬНУ УКРАЇНУ

Початок червня видався щедрим на презентації. Першого червня — Бі-бі-сі, третього — радіо «Свобода». Так-так, саме та «Свобода» з Мюнхена, якій відмовляли не те що в праві висвітлювати події в СРСР, а й узагалі якби могли, то заборонили б використовувати в назві це «святе пролетарське» слово «свобода».

Та наші колеги з Мюнхена знали, певно, за ким майбутнє, і робили свою справу.

Отже, кілька слів директору української редакції радіо «Свобода» Роману КУПЧИНСЬКОМУ (слово «пан» він не дуже любить).

— Ви почали працювати в Україні 15 лютого цього року, то чому так пізно презентація?

— Бо наше начальство дуже довго не могло приїхати. Працювала президентська комісія на предмет, чи продовжувати наше життя...

— Саме української редакції?

— Ні, взагалі радіо «Свобода». Тоді наш президент вирішив, що треба продовжувати нашу роботу і навіть розбудовувати станцію, бо комунізм у вас закінчився, але демократія ще не дуже міцна.

— А ця презентація для вас — перемога чи звичайна робота?

— Початок важкої роботи. Але потрібної.

— Які ж принципи вашої роботи?

— Головний — розбудова української державності в поєднанні із зміцненням демократії в незалежній Україні. Крім того, стабільність у державі, уникнення міжнаціональних конфліктів, розбудова нормального економічного життя, інтеграція в Європу і світ. Одне слово, робитимемо все, що потрібно для розквіту Української держави.

— Ви не роз'єднуєте поняття «незалежність» і «демократія», не підпорядковуєте черговість одного другому?

— Для нас вони єдині — самостійність і демократія. Не буде держава повністю самостійною, коли не буде демократичною. Я не хотів би бачити в незалежній Україні нову Північну Корею...

— А вірите в те, що в Україні все-таки утвердиться той устрій, який дав назву вашій радіостанції?

— В майбутньому — безперечно!

Інтерв'ю провів Володимир СКАЧКО.

Скандал

ДЕРЖПОСТАЧ НЕ ПОСТАЧАЄ, А КРАДЕ

Нещодавно Вища контрольна інспекція Азербайджану обнародувала факти незаконних угод, що підривають економіку республіки. У цих оборудках брали участь деякі державні організації.

Наприклад, за посередництва республіканського Держпостачу та об'єднання «Зовнішпромтехобмін» за виручені від продажу за кордон 10 тисяч тонн дизельного палива на суму близько 3 мільйонів доларів до республіки завезли товарів всього на три мільйони... карбованців. Реалізували їх за комерційними цінами. Держпостач також незаконно видав ліцензію на продаж 40 тисяч тонн автомобільного палива. А з 10 мільйонів карбованців, виділених державою цій організації для фінансування програми допомоги біженцям, 7 мільйонів розділено між різними асоціаціями, що не мають до цього ніякого відношення.

У повідомленні Вищої контрольної інспекції говориться, що це не поодинокі подібні факти. В ньому також відзначається, що «свої зарубіжні економічні угоди Держпостач здійснював за допомогою однієї іноземної торговельної фірми».

Ровшан АЛІЄВ.
Баку.

Хто є хто в українському бізнесі

ПРЕЗИДЕНТ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

КОЖЕВІН ІГОР ВОЛОДИМИРОВИЧ

ПРЕЗИДЕНТ акціонерної страхової компанії «ОМЕТА-ІНСТЕР», начальник управління асоціації «Територіальне міжгосподарське об'єднання Шевченківського району» Києва. Йому 39 років, має двох дітей.

Закінчив філософський факультет Київського державного університету, кандидат філософських наук. Сфера наукових інтересів — соціальні проблеми розвитку суспільно-політичних формацій. Тема дисертації: «Розвинутий соціалізм — результат історичної творчості мас». Автор монографії і десяти наукових статей.

Після закінчення аспірантури працював викладачем Київського технологічного інституту легкої промисловості. Робота ця подобалася. Свою викладацьку діяльність розглядав як допомогу молодим людям, щоб зберегти себе в ідеологізованому тоталітарному суспільстві. До певного часу поділяв ту мету, яку ставила офіційна комуністична ідеологія: всебічний розвиток особистості. Інша справа, що цей постулат наштовхувався на реальність і спростовувався нею. Пояснював це тим, що ідея, втілена в життя, відрізняється від самої себе. «Суспільство сформувало з мене конформіста, — чесно зізнається Ігор Володимирович. — Адже вибору не було: або адаптуватися до системи, або стати дисидентом, виїхати за кордон». Згодом зрозумів: ідеологія і практика марксизму — це спроба побудувати суспільство силами людей, не використовуючи об'єктивних законів розвитку суспільства. Соціалізм душив підприємницьку активність, оспівуючи робітничу активність виконавця. Вбивав сміливе просування до успіху. Бажання заробити називали заробітчанством.

У 1986 році Кожевін побував в Угорщині зі студентським будзагоном. Наочно побачив, що дають лібералізація в сфері підприємницької активності, кооперативний рух. Серед студентів КТІЛПу багато умільців — шиють, в'яжуть, працюють на оверлочних та інших машинах, виготовляють вироби із шкіри тощо. Викладач наукового комунізму спробував легалізувати цю діяльність, дати студентам можливість підробити, перевірити свої знання на практиці. У 1987 році організував кооператив «Студентський центр сервісу».

Але відразу побачив обмеженість такої форми підприємництва. У кооперативі нема власника, керівника обирають голосуванням, нерідко не бачать далі сьогоднішньої вигоди. Потім став керівником господарського об'єднання «Київстудсервіс». Обсяги робіт значно зросли, але доводилося «наражатися» на ті самі проблеми. З інституту довелося піти. Колеги не розуміли філософа, який у перерві між лекціями підписує платіжки і ретельно сплачує партвнески із сум, які в декілька разів перевищують їхній заробіток.

Зустрівся з цікавою людиною, керівником нової формації Олександром Киянницею. Він працював заступником голови Шевченківського райвиконкому і вірив, що підприємницькі структури можуть зробити життя багатшим. Але разом з тим вже тоді було ясно, що малий бізнес виживе тільки за підтримки місцевої влади. Кожний підприємець-початківець шукав свій шлях до ринку, свою організаційну форму.

Кожевін займався видавничою діяльністю, інформаційними та рекламними послугами, будівництвом, став начальником територіального об'єднання Шевченківського району. Фактично це була аудиторська служба, яка допомагала людині зареєструвати підприємство і працювати. Але Ігор Володимирович ніде не почувався підприємцем.

Вийшов лист Мінфіну, який вимагав створювати фонди підтримки підприємництва. Почав думати, як його створити, захистити наших бізнесменів від ризику в їх діяльності — гарантувати кредити, допомогу на випадок банкрутства, подати аудиторську допомогу, підготувати спеціалістів для ринку. Ці функції у країнах з розвинутою ринковою економікою найефективніше виконують страхові компанії.

У березні минулого року Кожевін обклався у Феофанії під Києвом книжками, перечитав чимало літератури, виданої у царській Росії на початку нинішнього століття. Особливо зацікавив підручник київського професора Воблого «Экономия страхования». Ще раз пересвідчився, що ми нерідко стукаємо у відкриті двері.

Рік тому переконав керівників Шевченківського району створити компанію по страхуванню підприємницьких ризиків. Так з'явилася «ОМЕТА-ІНСТЕР». Вона виникла як товариство з додатковою відповідальністю. Її засновниками стали Республіканське об'єднання «Укрспецавтоматика», Київське підприємство обчислювальної техніки та автоматики, Шевченківський райвиконком та інші. Вони вклали кошти і гарантували діяльність компанії. Перестрахувальний фонд становив п'ять мільйонів карбованців.

Почали працювати і вчитися одночасно. За перші півроку провели 15 навчань персоналу. По крупицях вишукували західний досвід страхування бізнесу, «підняли» всілякі статистичні довідники. Адже треба було отримати основу для розрахунку імовірності страхової події.

У серпні минулого року вирішили вийти на ринок страхових послуг для громадян, зайнятися страхуванням капіталів. Наказ про правила страхування капіталу, життя і здоров'я від нещасних випадків Кожевін підписав 19 серпня. «Не боялися?» — запитав його. «Оптимізму додавали руки Янаєва, які тремтіли», — почув у відповідь. «Був упевнений: таким жалюгідним заколотникам правити лічені години».

«ОМЕТА-ІНСТЕР» отримала величезну агентську мережу. Адже кожний застрахований одержував право представляти інтереси компанії, страхувати інших (так званий «франчайс»). Згодом зрозуміли, що опинилися на величезному ринку, якого потребували всі, — ринку фінансових послуг, інтенсивно працювали над його освоєнням. Але для страхування ризиків, які хотіли брати на себе, п'яти мільйонів карбованців виявилося замало.

Вирішили перетворити компанію в акціонерне товариство. При цьому кожний застрахований одержав право на акцію. Статутний капітал збільшили до 100 мільйонів карбованців. 28 березня відбулося перше зібрання акціонерів. Так за рік пройшли шлях від маленької компанії до великого акціонерного товариства.

Діяльністю АТ «ОМЕТА-ІНСТЕР» зацікавився підприємець із Великобританії Джозеф Кахіл. Він побачив: тут добре розуміють, що страховий бізнес вимагає довгострокової програми, поступового освоєння ринку, приймають західну технологію страхування. Приїхав ще раз і протягом п'яти днів екзаменував персонал АТ з допомогою купи тестів. Потім запропонував продати йому 25 відсотків акцій. Погодився на пропозицію стати віце-президентом АТ. Через Д. Кахіла «ОМЕТА-ІНСТЕР» уклала договір на перестрахування із всесвітньовідомим синдикатом Лойда.

— А що ви думаєте про ситуацію з переходом до ринкової економіки в Україні? — запитав я Кожевіна.

— Стан українського ринку: нестійка динамічна рівновага. В одному законі, який приймає парламент, проглядається підтримка ринку, в іншому — навпаки. Але я оптиміст. Ринок стає дедалі більш явним. Нині ми потребуємо законів, які не дозволять появу ринку, а опишуть його. Ринок при соціалізмі існував завжди, але він був тіньовим, спотвореним, феодальним, КПРС успішно користувалася ринковими важелями для свого внутрішнього збагачення.

Нині, як гриби після дощу, з'являються страхові компанії, отже, в них є клієнти. Отже з'являються люди, які ризикують, побоюються за своє життя, долю своєї справи. Дуже важливі для створення ринкової інфраструктури банки, біржі. Але що робити нам, коли трапляються стихійні події, нечесність партнера, форс-мажорні обставини політичного плану? Якщо не знайдемо механізму відповідної компенсації, якщо не буде розвинутої системи страхування, то бізнес повертатиметься до «нульової позначки». Підприємці не зможуть почати нової справи. Розвиток страхового бізнесу — це свідчення появи реальних суб'єктів ринкових відносин.

— Я змушений думати про майбутнє, — підкреслив І. Кожевін, — бо середній термін договорів на страхування, укладених з нашим товариством, становить вісім з половиною років. Я хочу, щоб «ОМЕТА-ІНСТЕР» сприяла інтенсифікації інвестиційного процесу в Україні, щоб західні інвестори, які ризикнули вкласти в нас кошти, були захищені. Мені хочеться бути професіоналом у своїй справі і я люблю вчитися у справжніх професіоналів. Мій улюблений вислів: «Дай мені, Боже, змінити те, що я можу змінити, змиритися з тим, що я не можу змінити, і розумію, щоб відрізнити перше від другого».

Девіз «ОМЕТА-ІНСТЕР»: «Ми впевнені у вашому успіху».

Телефони АТ «ОМЕТА-ІНСТЕР»: (044) 227-26-20, 244-69-90; факс 244-69-81.

Ведучий рубрики журналіст Юрій КОРНЄВ.

POLISH AIRLINES

LOT

ПОЛЬСЬКІ ПОВІТРЯНІ ЛІНІЇ

інформують, що з 5 червня 1992 року відкрилося регулярне сполучення Київ—Варшава.

Рейси двічі на тиждень:

LO 192	*КИЇВ*	*ВАРШАВА*
п'ятниця	*20.00*	*20.45 (час місцевий)*
вівторок	*10.25*	*11.10 (час місцевий)*

LO 191	*ВАРШАВА*	*КИЇВ*
п'ятниця	*16.05*	*18.50 (час місцевий)*
вівторок	*6.40*	*9.25 (час місцевий)*

Варшава — це вигідний транзитний пункт у сполученні з Європою, США, Канадою та Австралією.

У ЗВ'ЯЗКУ З ПУБЛІКАЦІЄЮ В НАШІЙ ГАЗЕТІ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ «ПРОСЯТЬ ПАНСТВО НА КУРОРТ...» (№ 78 ЗА 29 КВІТНЯ Ц. Р.) З ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФЕДЕРАЦІЇ НЕЗАЛЕЖНИХ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ НАДІЙШОВ ЛИСТ, В ЯКОМУ ГОВОРИТЬСЯ:

«...Верховна Рада України нарешті прийняла пакет економічних законів, які дозволяють провести радикальні реформи в економіці, закріплювати вільні ринкові відносини. Однак значна частина партійно-бюрократичної номенклатури, яка звикла жити за подвійним стандартом, швидко перефарбувалась у демократів, прихильників державної незалежності, а насправді не поспішає докладати зусиль до утвердження демократії, послаблення кризи в економіці і полегшення становища трудящих. Зокрема, в республіканських органах профспілок засіло багато представників старої номенклатури, які прикриваючись популістськими лозунгами, прагнуть привласнити народне добро.

Так, Рада Федерації незалежних профспілок України 12 вересня 1991 року в заяві «Про майно профспілок», нібито захищаючи економічні й соціальні інтереси трудящих в ринкових умовах, заявила, що всі підприємства, будови, споруди, санаторно-курортні, туристсько-екскурсійні, фізкультурно-спортивні заклади і кошти є неподільною колективною власністю профспілок і порядок володіння, користування та розпорядження ними може встановлювати тільки вищий орган профспілок України — з'їзд. А вже в листопаді минулого року президія Ради ФНП України, яка не має права юридичної особи, приймає рішення про утворення акціонерних товариств «Укрпрофоздоровниця» та «Укрпрофтур» з передачею у власність всього майна і коштів курортів та туристських баз України.

Зроблено це без оголошення в пресі, як того вимагає Закон України «Про господарські товариства», а також без обговорення установчої угоди та статуту акціонерних товариств у колективах. Профспілковим «благодійникам» виявилося достатньо згоди та підписів керівників обласних і територіальних управлінь та об'єднань. Всупереч чинному законодавству Рада акціонерного товариства «Укрпрофоздоровниця» не обиралася на зборах акціонерів, а призначена тією ж президією Ради Федерації. Напевне, не дуже здивуються члени профспілок, коли дізнаються, що більшість керівників Ради ФНП і Фонду соціального страхування України призначені членами Ради акціонерного товариства. Так, виконуючий обов'язки голови Ради ФНК України, голова правління Фонду соціального страхування України В. Єфіменко є одночасно і головою Ради «Укрпрофоздоровниці», його заступниками в Раді акціонерного товариства стали керівник виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України М. Селіхов, заступник директора виконавчої дирекції Фонду соціального страхування Б. Бочкалов, завідувач сектора комерційної діяльності Ради ФНП України В. Ніколаєв. Усе це викликало обурення трудових колективів, яких позбавляють прав юридичної особи і можливості обирати для себе передбачені законом форми господарювання, які були б найефективнішими в умовах ринку.

Рада Львівської обласної федерації незалежних профспілок України та Львівський облвиконком з участю керівників та профактиву оздоровниць Прикарпатського та Трускавецького курортних об'єднань 14 січня 1992 року прийняли ухвалу, в якій висловили категоричний протест проти таких дій президії Ради ФНП України і визнали її рішення як неправомірні. На зборах трудових колективів санаторно-курортних закладів профспілок Львівщини трудящі однозначно висловилися проти створення акціонерного товариства і обрали орендну форму господарювання. На підставі рішень трудових колективів і чинного законодавства затверджено статути колективних орендних підприємств, які зареєстровані в місцевих органах влади. В жодній з угод оренди, які підписала Львівська організація незалежних профспілок, не йде мова про право викупу санаторію колективом, та це й абсолютно непосильно жодному з них. Навпаки, все майно курортів Львівщини залишається загальнопрофспілковим, і права трудових колективів та членів профспілок, які вклали свої кошти у розвиток курортної зони Прикарпаття, не ущемлюються. Як і досі, трудящі Львівщини радо будуть ділитися зі всіма трудівниками України не тільки цілющими мінеральними водами та іншими лікувальними багатствами Карпат, а й усім, що лише має наша земля, і не в останню чергу — душевною теплотою висококваліфікованих медичних та інших працівників санаторно-курортних закладів області.

Опублікована в такій солідній газеті, як «Голос України», стаття В. Черкаса «Просять панство на курорт» дезінформує її читачів і ставить на меті відвести вогонь критики і обурення діями керівників Ради ФНП України.

В даному разі треба називати речі своїми іменами. Відчуваючи нестабільність у профспілковому русі, ймовірність втрати службових крісел, керівники ФНП України й Фонду соціального страхування України всупереч чинному законодавству зловжили своїми посадами і створили на базі майна профспілок надмонополістичні акціонерні товариства й самі себе призначили керівниками-власниками акціонованого майна профспілок України».

Ярослав КЕНДЗЬОР, голова ради Львівської обласної федерації незалежних профспілок України, народний депутат України.

ЧОРНИМ ПО БІЛОМУ

Повертаючись до надрукованого

* * *

В ОДНОЧАС з листом Я. Кендзьора редакція одержала звернення Ради Львівської обласної федерації незалежних профспілок до всіх обласних рад, комітетів та членів профспілок України. В цьому документі теж твердиться про незаконність створення акціонерного товариства «Укрпрофоздоровниця». Профспілки і трудові колективи санаторно-курортних закладів Львівщини категорично відмовились вступати до нього, перейшли на орендну форму господарювання і просять всі профспілкові організації підтримати їхню вимогу, щоб Рада Федерації незалежних профспілок України скасувала своє рішення про створення «Укрпрофоздоровниці». Бо в результаті ситуації, яка нині склалася, говориться у зверненні, постала загроза зриву прийому громадян на курорти Моршина і Трускавця.

Позицію Ради Львівської обласної федерації профспілок підтримала «Народна газета». В кореспонденції «Від Мукачева до Києва пограбували трудящих незалежні профспілки...» висловлюється жаль, що ініціативу львів'ян досі не наслідували трудові колективи оздоровниць інших курортних регіонів України.

Наша газета в кореспонденції «Кличуть панство на курорт» висловлювала жаль з того приводу, що керівники Ради ФНП України і профспілок Львівщини не знаходять спільної мови щодо організації курортної справи, і це не на користь трудящим. Як мовиться, пани скубуться, а в простолюду чуби тріщать.

На чиєму боці справедливість? У листі народний депутат України Ярослав Кендзьор посилається на заяву «Про майно профспілок» від 12 вересня 1991 року, де говориться, що порядок користування майном і коштами профспілок «...може встановлювати лише вищий орган профспілок — з'їзд». Але ж далі сказано: «...а в період між з'їздами — Рада ФНП України». Зазначимо й таке: прокуратура міста Києва, яка перевіряла законність створення і реєстрації акціонерного товариства «Укрпрофоздоровниця», не виявила жодного факту порушення чинного законодавства. То, може, треба починати зі змін у законодавстві?

Слід, безперечно, вітати заяву голови Ради Федерації профспілок Львівщини у листі до редакції про те, що курорти Прикарпаття, працюючи на орендних засадах, будуть і надалі радо приймати на лікування людей з усієї України. Але чому автор твердить, ніби в жодній з угод про переведення прикарпатських оздоровниць на оренду не йде мова про їх викуп?

Якщо керівництво профспілок Львівської області вже переглянуло свою позицію щодо приватизації оздоровниць, то це інша справа. Але ось копія Статуту колективного підприємства з орендною формою господарювання чи не найбільшого в Моршині санаторію «Дністер». Документ цей затверджений Я. Кендзьором і зареєстрований виконкомом Стрийської міської Ради народних депутатів 20 лютого 1992 року за № 122. В пункті першому п'ятого розділу Статуту написано:

«Майно підприємства складається з основних фондів та оборотних коштів, що закріплені власником за підприємством у повне господарське відання та на його самостійний баланс і передається в оренду трудовому колективу згідно з орендною угодою з правом подальшого викупу». А в пункті другому шостого розділу Статуту також чорним по білому: «Частина прибутку підприємства може бути передана на викуп засобів виробництва».

У згаданій вище публікації «Голосу України» наголошувалося: тенденція до приватизації та розпродажу окремих оздоровниць, яка помітна в Прикарпатті, Криму і Одесі, несумісна з положенням Конституції України про те, що всі природні багатства України, в тому числі мінеральні води, озокерити, інші цілющі засоби, — це власність всього українського народу. І до прийняття Верховною Радою Закону про курорти в Україні ніхто не має права їх розтринькувати на власний розсуд. Отож, почекаємо закону?

Розуміємо, зараз у багатьох сферах життя нове стикається із старим. І іноді не все старе і не все нове виглядає бездоганно. Хтось хоче звичної монополії ледь не на всі курорти України, і з цієї точки зору «Укрпрофоздоровниця», мабуть, не є організаційною знахідкою. Але й трудовий колектив у вигляді монополіста певного курорту, певних природних лікувальних засобів — теж може таке загилити за свої послуги, що самі лише товстосуми туди й з'їдуться. Яка з цих чи інших форм забезпечить кращі умови для трудящих України — в цьому суть. І розібратись у цьому має перш за все законодавець, якому належить врахувати інтереси всіх сторін, але в першу чергу — трудящих. Ми шануємо позицію народного депутата України Ярослава Кендзьора. Якщо її поділятиме більшість його колег у парламенті, то й Закон про курорти в Україні її виразить.

Актуально

Ще й екологічна катастрофа

Збройні формування Придністров'я обстріляли молдовські позиції у районі села Кошниця із установок «Алазань» і мінометів, повідомило Міністерство оборони Молдови.

Тим часом із Дубоссар передають, що повністю зруйновано ще один трансформатор Дубоссарської ГЕС. Технічне масло витікає у Дністер. Це загрожує тяжкими екологічними наслідками. Через інтенсивний обстріл з молдовського боку ремонтники не можуть підійти до станції.

Попередив і думає, що заспокоїв

Російський народ повинен готуватися до ще одного стрибка цін, викликаного новим майбутнім подорожчанням нафти. Про це заявив під час перебування в Єкатеринбурзі Президент Росії Єльцин. За його словами, це буде останній крок у реформуванні економіки, пов'язаний із зростанням цін. Єльцин повідомив, що до кінця року в республіці настане стабілізація.

Можливий військовий союз

«Двадцять тисяч чоловік налічуватимуть збройні сили Грузії», — заявив начальник відділу особливого складу Міністерства оборони республіки Папава. Головним їх завданням буде охорона державних кордонів республіки. Папава також додав, що в разі виникнення зовнішньої загрози, грузинська армія діятиме спільно з російськими збройними силами.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Ноу-хау

ЧАС РОЗЧИНЯТИ КАМЕНІ...

РОЗПОЧАЛАСЯ ця історія кілька років тому, коли наукового співробітника Донецького інституту фізико-органічної хімії та вуглехімії Володимира Білоброва прямо з роботи забрала «швидка»: так дався взнаки камінь у нирках. На перший раз лікарі обмежилися терапевтичними заходами, але попередили: «Живемо на Донеччині. Випадків хвороби й рецидивів тут більше, ніж будь-де в Україні. Тож готуйтеся до нових зустрічей з нами...».

До себе в лабораторію Білобров повернувся з чималою колекцією камінців, яку йому подарували в лікарні. І почав ставити експерименти — шукати рідину, яка б «узяла» камінці. Спочатку працював сам, а далі ідею підтримав академік Л. Литвиненко, який тоді був директором інституту — знайшлися для нової теми гроші, знайшлися й партнери — Республіканський інститут урології. Туди й передав донецький фізикохімік винайдену ним рідину.

Лікування «за Білобровим», як свідчать очевидці, відбувається приблизно так. Хворий, маючи добрячий запас газет, лягає під крапельницю і перебуває там, доки терпець не урветься. Декілька сеансів і де лише ті камені діваються...

Уже тривалий час згадуваний інститут урології використовує рідину Білоброва, лікуючи хворих з усієї України. І з Донбасу, зрозуміло. Та спробуй дочекатися черги. Може... хоч сам винахідник щось має зі свого винаходу?

— Жодної копійки! — прозвучала щира відповідь.

Ми ще гарненько побалакали на задану тему, і я зрозумів, що хвацьким бізнесменом Білобров ніколи не стане, бо його це аніскільки не цікавить. Вперше застосувавши математичні методи сучасної фізикохімії в царині медицини, він відкрив для себе захоплюючий світ і впевнено крокує вперед. Наприклад, береться обрахувати на комп'ютері на місяць уперед дні загострень хронічних ниркових захворювань і навіть підступається своїми диференціальними рівняннями до проблем раку...

А що ж робити землякам Білоброва, яким за нинішніх умов не дістатися до Києва?

Володимир ВОЛОВНЕНКО.

Донецьк.

Про розкол, який стався у Всеукраїнському товаристві «Просвіта» імені Тараса Шевченка, сьогодні багато говорять. І не менше пишуть. Причому нерідко висловлюються діаметрально протилежні думки. Як це бачимо зі статей Івана Ющука «Від ТУМу до «Просвіти» і Віталія Радчука «Еволюція чи ренегатство?», надрукованих на сторінках «Голосу України».

*Що ж послужило причиною конфлікту, як далі розгортаються події в Товаристві? Про це й веде мову оглядач нашої газети з народним депутатом України, головою правління «Просвіти» **П. МОВЧАНОМ**.*

Точка зору

НЕ ТУДИ Б'ЄШ, ІВАНЕ!

— На початку травня, Павле Михайловичу, в пресі з'явилося повідомлення, що Мінюст України тимчасово припинив діяльність «Просвіти».

— Справді, такі чутки гуляють Україною і навіть потрапили на газетні сторінки. А з'явилися вони на підставі документа, підписаного заступником начальника відділу Мінюсту Н. Лукашовою, яка не мала права цього робити. І буквально через кілька днів виконуючий обов'язки міністра юстиції В. Стефанюк відкликав той документ як такий, що не має чинності.

— Очевидно, Мінюст зацікавився «Просвітою» не з власної ініціативи?

— Безперечно. До таких дій його спонукала нечувана активність лжепатріотів, які спрямували нищівний вогонь проти своїх учорашніх соратників та однодумців.

— Але згадаймо: конференція Товариства української мови імені Тараса Шевченка, яка сповістила про відродження «Просвіти», відбулася в середині жовтня минулого року й начебто ніякого протистояння не викликала. «Бунт» на просвітянському кораблі розпочався значно пізніше.

— Так, усе почалося з середини березня цього року. Тобто відтоді, як ми зробили спробу відсторонити від просвітянської «годівниці» тих, хто там непогано прилаштувався.

Чому всі до березня мовчали, чому їх цілком влаштовувала «Просвіта»? Бо ми нікого не чіпали. Не до того було — займалися політичними справами. І вже після них спробували унормувати діяльність Товариства, ввести його в межі нормально функціонуючої системи, відмовитися від такого собі дозвільного аматорства: хочу — прийду на роботу, а хочу — не прийду. Хочу — поїду в Париж без згоди на те правління... Отож, коли я почав запроваджувати нормальний робочий режим в апараті «Просвіти», у мене відразу з'явилися опоненти.

— Отже, нинішній розкол «Просвіти» — це зворотна реакція вашого оточення, якому ви наступили на мозолю у процесі реорганізації Товариства?

— Це тільки одна з причин. Є й інші. І на одній з них хочу зупинитися докладніше. Ви, мабуть, запримітили, що останнім часом дуже активізувалися ультранаціональні сили. Так звані ультранаціональні, бо їхній патріотизм дуже ловко можна використати з іншою метою. І використовують.

— Хто?

— Ті, що принишкли, зачаїлися в незалежній державі — агентура колишнього КДБ, головний резидент якого не так давно виїхав до Москви. Саме ця агентура інспірує сьогодні багато небажаних речей. Це і так звані комітети самооборони, і якісь загадкові «добровольці» з України в Придністров'ї... І нічого закривати очі, вдавати, ніби нічого істотного не відбувається. Бо те, що твориться нині в «Просвіті», лише одна ланка великого провокаційного ланцюга. А «ланцюг» — то державна проблема.

Ви думаєте, що Москва з її проімперським мисленням так просто нас забуде? Мовляв, робіть собі, що хочете. То солодка ілюзія, і не більше. І найперше, чого хочуть наші противники,— це розбалансувати духовний режим України, той суспільний мікроклімат, який дає нам змогу уникати кривавих конфліктів.

По суті, після розвалу більшовицької імперії в Україні, як і в сусідніх державах, витворився певний ідеологічний вакуум, який «Просвіта» намагається заповнити. Починаючи від літературних ранків у дитсадках та уроків народознавства й завершуючи масовими заходами. Такими, як, скажімо, Конгрес українців, що відбувся у січні цього року в Києві. Це найбільше непокоїть промосковські сили. І коли ми почали займатися конкретною роботою, то відразу відчули опір.

— Ви справді вважаєте їх за агентів проімперських сил?

— Я вірю в щирість їхніх намірів, але вони, на жаль, не бачать, хто стоїть за ними, хто їх посмикує в той чи інший бік. Це якраз те, що ми звично називаємо великою політикою, якою займалися і займаються наші промосковські опоненти. Розколюють Рух, сіють розбрат у політичних партіях, тобто вдало використовують для своїх цілей природний процес поляризації сил, який прийшов до нас разом із процесом радикалізації.

Ох, ці наші українські радикали... Хочуть, щоб уже сьогодні увесь Київ чи Харків заговорили українською мовою. Але ж це утопія, це нереально! Треба діяти зважено, поступово. Йти до дитини через батьків. Бо школяр, який вчиться в українському ліцеї, повертається додому в російське оточення, в сім'ю з російською свідомістю й ментальністю. І тоді душа цієї дитини формується розполовинено, позанаціональною.

«Просвіта» хоче дійти і до батьків, і до дітей, охопити всі ланки виховного процесу. Але чим частіше я про це нагадую, тим більше наштовхуюся на опір деяких учорашніх своїх однодумців і соратників. Вже й деякі члени правління Товариства почали сумніватися: а можливо, й справді повернутися нам до ТУМу, адже Закон про мови нехтують...

— Цей Закон навіть за всієї його поміркованості й ліберальності справді не виконують.

— Я згоден з вами: не виконують. Але що зробити для того, щоб він запрацював? Піти адміністративним шляхом, скористатися наказовим способом? Ні в якому разі! Бо це може викликати зовсім небажану реакцію і накоїти нам лиха. А ось співпрацюючи з Міносвітою, з його новим керівництвом, можна добитися позитивних результатів.

— Спільна робота з освітянами — то лише один з головних напрямів діяльності Товариства. Ось буквально цими днями телебачення «Останкіно» повідомило, що міністр оборони України Костянтин Морозов видав наказ про вивчення української мови в армійському середовищі нашої держави. Мабуть, і в даному разі не обійдеться без допомоги, без підтримки «Просвіти»?

— Так, ми запропонували Мінобороні цілу програму духовного відродження армії і вже сьогодні співпрацюємо з військовими в цьому напрямі. Маємо намір видати різні словники, зокрема словник військових термінів, даємо консультації. І що найважливіше, діяльність «Просвіти» в армійському середовищі є своєрідним детонатором обнадійливих процесів. Я тішуся з того, що військові тягнуться до нашого Товариства. Бо коли матимемо військо з належним рівнем самосвідомості, то будемо убезпечені від прикрих несподіванок. А якщо людина у військовій формі є денаціоналізованою, з яничарською натурою, то вона сьогодні воює в одних окопах, завтра може переметнутися в інший мовний простір, а післязавтра — завербуватися в Африку. Аби тільки добре платили.

Ми задумали створити два кіносеріали: один присвячений історії України, а другий — збройним силам нашої держави. І якщо зробимо наш телеефір справді виховуючим і національним, то матимемо більший ефект, ніж від писань скарг про те, що, скажімо, в аптеці по вулиці Заньковецької досі не спромоглися на вивіску українською мовою. І якби я писав подібні скарги, то став би пошуковачем мовних бліх, забуваючи про суть нашої роботи. Війна з вивісками — то війна не з вітром, а з вітряками.

— Але й вивіски свідчать про мовну політику...

— Не заперечую. І з тим треба боротися. Але не можу зрозуміти мотивів такої несамовитості, я б навіть сказав, сказу проти «Просвіти». Ніби ми зробили якийсь назадницький крок. Мовляв, то вже було і віджило.

— Противники «Просвіти», очевидно, не хочуть зрозуміти найголовнішого: вона порівняно зі своїм попередником — Товариством української мови має значно ширші можливості для духовного відродження народу України. Та й, зрештою, якщо ТУМ був цілком прийнятним у недавній колонії комуністичної імперії, то в незалежній Україні він сприймається анахронізмом.

— Справді, це якийсь абсурд. Ось товариство польської мови чи угорської — інша річ. Правда, є, як мені здається, товариство французької мови у Франції. Але ж там інша ситуація. То пуритани, які борються за чистоту французької мови, дбають, щоб вона не засмічувалася. Наші, просвітянські, завдання значно ширші — маємо відроджувати самосвідомість українця. І це виховання національної самоповаги приходить різними шляхами: через підручник з історії, через брошуру відомого публіциста або політолога, через різні масові заходи. То є імпульси, які працюють на українську державність. І цю відроджувальну роботу виконуємо у тісній співпраці з державними інституціями.

Отож, спостерігаючи всю цю колотнечу довкола «Просвіти», згадую відомий кінокадр з Довженкової «Землі»: коли кінь повертається до селянина і з гіркотою говорить йому: «Не туди б'єш, Іване!»

Так, явно не туди б'ють наші опоненти, бо це тільки на руку тим силам, які хочуть знову пересварити українців, розколоти їхні демократичні ряди.

— Прихильники відродження ТУМу здебільшого відстоюють суто мовну домінанту. Але формування національної самосвідомості, на чому «Просвіта» наголошує у своїй повсякденній діяльності, вимагає значно ширшого спектра докладання зусиль. Це не тільки вузькомовний аспект.

— Це і формування демократичного світогляду, це і виховання громадянської свідомості.

Знаєте, мені нерідко кажуть, що ми, українці, можемо повторити долю ірландців, які втратили рідну мову. То, звичайно, сумно й трагічно, хоч вірю: до подібного не дійдемо. Але, з другого боку, я не хотів би бути «червоним кхмером», який розмовляє мовою свого народу і водночас є його катом.

Та й прищепити неукраїнцям, які живуть в Україні, почуття національної гордості за українську націю, за український народ може лише громадська організація типу «Просвіти», а не соціалістична чи республіканська партії. Та й у ТУМ — я в цьому переконаний — неукраїнці не підуть.

А загострювати вузькомовну проблему ще й небезпечно. Бо тільки викличемо в людей інших національностей (та й серед своїх «перекинчиків») непотрібний спротив, створимо в молодій державі небажану «п'яту колону». І це не мої страхи — це реальність, яка дає «козирі» в руки наших серйозних опонентів.

Отже, проблема «Просвіти» — це політична проблема. І той, хто хоче її розглядати тільки в мовному вимірі, усе спрощує і, сам того не усвідомлюючи, провокує небажані ексцеси.

— Багатьох нинішніх парламентаріїв, у тому числі й вас, Павле Михайловичу, висували кандидатами в депутати низові організації ТУМу. Але, одержавши депутатські мандати, тумівські висуванці чомусь порушують мовних проблем на пленарних засіданнях, за що, як на мене, їх справедливо критикують опоненти «Просвіти».

— А ви скажіть, будь-ласка, чому один з моїх опонентів Роман Іванчук, який за своїми депутатськими обов'язками має безпосередньо займатися мовними проблемами, також мовчить? Бо, як політик, добре розуміє: не треба цього загострювати у стінах парламенту. Та й такі російськомовні депутати, як, скажімо, Сметанін чи Соболєв, мені значно ближчі, ніж україномовний Мороз.

— І як ви прогнозуєте подальший перебіг подій у «Просвіті»?

— Я бачу, що спровокований розкол шириться — і це, зрештою, закономірно. Бо знову стикаємося з процесом, який виразно відчули на третіх Зборах Руху, де раптом ті, хто донедавна буквально обожнював своїх поводирів, захотіли потоптатися по них. Це старі рецидиви нашої безелітарної нації, про що писав свого часу Дмитро Донцов. Бо лише коли з'явиться у нас еліта — а вона повинна з'явитися в державної нації, — подібних ексцесів можна буде уникати.

А на такому стадному лжедемократизмі можна вибудувати тільки авторитарний режим. І не має значення для мене, чи це буде режим Кравчука, а чи Мороза. Ні, я не ставлю їх на одну дошку, а просто застерігаю нашу людність від небезпеки появи авторитаризму. І «Просвіта» може, й більше того, мусить усіляко протидіяти цьому.

Бо коли я нагадую, що «Просвіта» — то не лише вузьконаціональні справи, то чую з уст своїх опонентів: «А хіба є щось значніше від національних справ?» Так, є. І якраз тим, що всю свою енергію витрачаємо на національні пріоритети, заважаємо собі виходити на загальнолюдський рівень, і в цьому полягає наша закомплексованість. Я розумію, що то історична ситуація поставила нас у такі нерівні умови порівняно з французами чи німцями. Бо вони пішли далі, значно далі, а ми тупцюємо на місці зі своїми дріб'язковими проблемами і, даруйте, самі виглядаємо перед світом здрібнілими, щоб не сказати більше.

А щодо прогнозу? Нехай буде і ТУМ, і «Просвіта», і третє... п'яте подібне товариство. Мене це не лякає. Головне в іншому: щоб вони не конфліктували, а робили потрібну справу.

Щоб вони працювали на Українську державу, щоб вони її творили, а не руйнували.

Розмову вів Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Фото Валентина ХОМЛАКА.

ГРА НЕ В ТІ ВОРОТА

Без сумніву, сьогодні збори за вхід на центральний київський ринок, що окупував площу Центрального Республіканського стадіону, в десятки разів перекривають кошти, вторговані від продажу квитків на футбольні матчі.

І дивного в цьому мало, адже тут таке можна побачити, що раніше нам було доступне лише по телевізору. І не тільки побачити, а й купити дещо також можна. Усе, як на Заході: жодної черги за товаром, і продавців більше, ніж покупців. Продавці чемні, посміхаються до тебе, показують, що забажаєш, дякують, якщо захочеш купити і маєш гроші, навіть приміряти куртку чи черевики дозволяють. Лише іноземці дивуються: ніде в світі такого нема, щоб на базарі було більше товарів, ніж у магазинах. Кажуть, ніби ми щось наплутали: там на базар ідуть, щоб річ дешевше, ніж у крамниці, купити, а у нас і тут усе навпаки. Знову, дивуються, ви щось перемудрили. Як може один банан коштувати 100 карбованців, причому фрукт іде жваво, коли долар міняють за сто п'ятдесят. У них за ці сто два кіло бананів купиш. А футболку за усю зарплату? Не розуміють. Німці вже й фільм про той ринок зняли, щоб усі знали, куди гуманітарна допомога йде. І МВФ задумався: давати нам гроші чи не давати? Бож заможно, виходить, живемо...

А хтось вже тихенько радить: не беріть у борг, поставте тих, хто продає на ринку, на уряд і все буде гаразд. Перебудова закінчиться. І світле майбутнє відразу подолає того привида, який блукав у вас від початку століття.

Андрій БОЄЧКО.

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Проект

ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Здоров'я — природне і невід'ємне благо кожної людини, охорона якого проголошена Загальною декларацією прав людини, Міжнародним пактом про економічні, соціальні та культурні права ' закріплена у Конституції України.

Рівень здоров'я населення визначається станом навколишнього середовища, способом життя, спадковими факторами, умовами праці та побуту, якістю медичної допомоги та профілактичних заходів.

Постійне піклування про підвищення добробуту людини, її духовного та інтелектуального рівня, розв'язання екологічних проблем, поліпшення умов праці та побуту, якості медичного обслуговування населення, запровадження здорового способу життя — обов'язок держави в особі органів державної влади і управління, підприємств, установ, організацій.

Незалежність України розширює можливості законодавчого регулювання і вирішення питань охорони здоров'я населення, створення системи медичного страхування, підвищення заінтересованості громадян у збереженні власного здоров'я шляхом вровадження відповідних економічних стимулів.

Цей Закон визначає правові, економічні та соціальні основи охорони здоров'я населення України і пріоритетність цієї галузі серед усіх напрямів діяльності суспільства з метою створення реальних умов для довголіття, фізичного, духовного і творчого благополуччя громадян.

РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Законодавство України про охорону здоров'я населення та його завдання

Законодавство України про охорону здоров'я населення складається з цього Закону, законодавчих актів, що приймаються відповідно до цього Закону, іншого законодавства України, і не може обмежувати права громадян на охорону здоров'я та зменшувати гарантії щодо їх захисту порівняно із установленими цим Законом.

Завданнями законодавства України про охорону здоров'я є:

регулювання прав і обов'язків громадян з питань охорони здоров'я; визначення компетенції та відповідальності національної служби охорони здоров'я і координація її дій, встановлення джерел фінансування; регулювання діяльності та взаємовідносин підприємств, установ і організацій, пов'язаних із забезпеченням охорони здоров'я населення; визначення відповідальності державних і громадських органів, підприємств, установ і організацій за шкоду, заподіяну здоров'ю людини.

Стаття 2. Застосування законодавства України при укладанні та виконанні міжнародних договорів або угод

Якщо договором або угодою між Україною й іншою країною передбачено інші правила, ніж ті, що встановлено законодавством України про охорону здоров'я, то застосовуються правила відповідних міжнародних договору або угоди.

Стаття 3. Система охорони здоров'я

Система охорони здоров'я .— це сукупність різноманітних заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я та його захист, запобігання захворюванням, забезпечення надання медичної допомоги і медико-соціальної реабілітації, що проводяться в усіх сферах життєдіяльності людини і є головними компонентами соціального і економічного розвитку суспільства.

Стаття 4. Національна служба охорони здоров'я

Національна служба охорони здоров'я являє собою систему закладів Міністерства охорони здоров'я України та інших центральних органів державної виконавчої влади, які мають заклади охорони здоров'я населення.

Спеціально уповноваженими органами державного управління національної служби охорони здоров'я є Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство соціального забезпечення України, Міністерство освіти України, Міністерство праці України, Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, Міністерство України у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, Міністерство України у справах молоді і спорту, а також інші органи державної виконавчої влади, до компетенції яких віднесено функції по забезпеченню охорони здоров'я.

Компетенція соціально уповноважених органів державної виконавчої влади національної служби охорони здоров'я визначається положеннями про них, затверджуваними у встановленому порядку.

Стаття 5. Повноваження і керівництво національною службою охорони здоров'я

Повноваження національної служби охорони здоров'я полягають у здійсненні функцій реалізації законодавства про охорону здоров'я, вивченні, експертизі й прогнозуванні стану здоров'я населення, профілактиці захворювань та їх ускладнень, організації медичної допомоги, організаційно-методичній та іншій виконавчо-розпорядчій діяльності.

Керівництво національною службою охорони здоров'я здійснюють Кабінет Міністрів України, Рада Міністрів Кримської АРСР, Ради народних депутатів та їхні виконавчі і розпорядчі органи, а також спеціально уповноважені на те державні органи охорони здоров'я відповідно до їхньої компетенції.

Громадське управління в національній службі охорони здоров'я здійснюється громадськими об'єднаннями, якщо це передбачено їхніми статутами, зареєстрованими відповідно до законодавства України.

Стаття 6. Охорона здоров'я населення — обов'язок державних і громадських органів, підприємств, установ, організацій та громадян

Охорона здоров'я населення є обов'язком державних і громадських органів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, а також громадян, які займаються підприємництвом. Їхні зусилля повинні спрямовуватися на реалізацію законодавства про охорону здоров'я населення з метою усунення або максимального зменшення факторів, що несприятливо або шкідливо впливають на здоров'я і працездатність населення, а також на найповніше задоволення його потреб у медичній допомозі.

Державні та громадські органи, підприємства, установи, організації проводять роботу по профілактиці захворювань населення, зокрема по забезпеченню оздоровлення навколишнього природного середовища, поліпшення умов праці, побуту та відпочинку, зміцнення і захисту здоров'я населення, розвитку активного відпочинку та масової фізичної культури, раціонального харчування, активізації гігієнічного виховання громадян.

Стаття 7. Фінансування національної служби охорони здоров'я

Фінансування національної служби охорони здоров'я здійснюється за рахунок республіканського бюджету, бюджету Кримської АРСР й місцевих бюджетів (фонди організації медичної допомоги), фондів медичного страхування (обов'язкові і добровільні страхові внески), благодійницьких фондів та інших фінансових ресурсів.

Видатки на лікувально-профілактичну допомогу населенню провадяться за нормативами бюджетного фінансування з розрахунку на одного жителя, затверджуваними Кабінетом Міністрів України.

У закладах національної служби охорони здоров'я зекономлені кошти не вилучаються і зменшення фінансування на суму економії асигнувань на наступний період не провадиться.

Для фінансування державних програм і фундаментальних наукових досліджень з питань охорони здоров'я населення, централізованої оплати медичної техніки, що дорого коштує, надання фінансової допомоги окремим територіям утворюється централізований фонд Міністерства охорони здоров'я України.

Формування та використання фондів організації медичної допомоги і фондів медичного страхування, інші правові, економічні та організаційні відносини у сфері фінансування охорони здоров'я і медичного страхування регулюються цим Законом, а також Законом України «Про медичне страхування населення», іншим законодавством України.

РОЗДІЛ II ПРАВА И ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯН З ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Стаття 8. Право громадян на охорону здоров'я

Згідно з Конституцією України громадяни України мають право на охорону здоров'я.

Це право, крім заходів, передбачених Конституцією України, забезпечується створенням сприятливого для проживання середовища і необхідних умов ведення здорового способу життя, надання медичної допомоги гарантованого рівня і можливості для звернення до суду та інших уповноважених державних органів за захистом права на охорону здоров'я і відшкодуванням заподіяної здоров'ю шкоди.

Стаття 9. Забезпечення сприятливого для проживання середовища. Державний санітарний нагляд. Санітарно-епідемічне благополуччя

Сприятливе для проживання громадян середовище забезпечується шляхом виконання державних, регіональних, місцевих і галузевих програм охорони здоров'я населення, екологічних програм, здійснення заходів, спрямованих на поліпшення умов праці та побуту, проведення комплексних санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних заходів, додержання санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних норм і правил, поєднання економічної заінтересованості підприємств, установ, організацій та громадян у додержанні санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних норм і правил з відповідальністю за їх порушення, широкого інформування населення про стан навколишнього природного середовища і рівень захворюваності, його гігієнічного виховання.

Державний санітарний нагляд за проведенням санітарно-протиепідемічних заходів, додержанням санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних норм і правил державними, громадськими органами, підприємствами, установами, організаціями та громадянами здійснюється закладами санітарно-епідеміологічної служби Міністерства охорони здоров'я України, а також іншими спеціально уповноваженими органами державного нагляду у межах їхньої компетенції.

Забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення, повноваження органів і закладів, що здійснюють державний санітарний нагляд, регулюються Законом України «Про санітарно-епідемічне благополуччя населення і державний санітарний нагляд на Україні».

Стаття 10. Право громадян на одержання екологічної та медичної інформації

Громадяни України мають право на одержання від державних органів, підприємств, установ і організацій безпосередньо і через засоби масової інформації чи інші засоби повних і достовірних відомостей про:

стан навколишнього природного середовища (атмосферного повітря, водоймищ, грунтів, питної води, продуктів харчування) і рівень захворюваності населення;

умови праці, побуту, відпочинку;

результати проведення гігієнічних та інших спеціальних експертиз; плани і рішення, виконання яких може вплинути на навколишнє природне середовище і здоров'я населення;

порядок і засоби захисту здоров'я у разі виникнення екстремальних ситуацій;

діяльність національної служби здоров'я.

Порядок надання екологічної та медичної інформації, відповідальність за приховування чи надання недостовірної інформації встановлюється законодавством України.

Стаття 11. Забезпечення збереження генофонду населення

Збереження генофонду населення України забезпечується розвитком її економічного, соціального, культурного та наукового потенціалу, екологічним благополуччям і національною службою охорони здоров'я.

Захист спадковості людини здійснюється в рамках відповідних програм, у тому числі міжнародних, має на меті запобігання загрозі виродження націй, внаслідок зростаючого забруднення навколишнього природного середовища і спрямований на зменшення випадків безплідних шлюбів, мимовільного переривання вагітності, уроджених вад розвитку, спадкових захворювань.

В Україні створюються державна служба генетичного моніторінгу, медико-генетичні заклади, на які покладається:

1) проведення фундаментальних і прикладних досліджень з метою вивчення стабільності спадкового механізму людини, методів його захисту і відновлення;

2) оцінка ступеня ризику спадкових захворювань, його динаміки під впливом спадково шкідливих факторів навколишнього природного середовища, установлення причин виникнення цих факторів і розробка пропозицій щодо їх усунення;

3) здійснення заходів щодо профілактики, ранньої діагностики та лікування спадкових захворювань.

Стаття 12. Забезпечення сприятливих для здоров'я людини умов праці

Власник або уповноважений ним орган створює здорові та безпечні умови праці, впроваджує сучасні засоби техніки безпеки і забезпечує санітарно-гігієнічні умови для запобігання виробничому травматизмові, професійним та іншим захворюванням.

Законодавством України встановлюється порядок використання праці жінок, дітей, підлітків, інвалідів, інших категорій громадян з метою забезпечення охорони їхнього здоров'я. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про охорону праці здійснюється системою державних органів і громадських об'єднань. Посадові особи, винні у порушенні правил охорони праці, несуть відповідальність у порядку, встановленому законодавством України.

Стаття 13. Забезпечення охорони здоров'я населення від небезпечних для оточуючих захворювань

1. У разі виникнення або поширення епідемічних інфекційних захворювань Кабінет Міністрів України, Рада Міністрів Кримської АРСР, виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів можуть запроваджувати у встановленому порядку на відповідних територіях особливі умови і режим праці, навчання, пересування і перевезення, масове профілактичне щеплення з метою запобігання захворюванням та їх ліквідації.

Хворі на інфекційні хвороби, які епідемічно небезпечні для оточуючих, а також особи, що мають з ними контакт, підлягають медичному нагляду й карантину.

2. Особи, які є бактеріо- і вірусоносіями інфекційних хвороб, підлягають оздоровленню. Якщо ці особи можуть бути джерелом поширення інфекційних хвороб у зв'язку з особливостями виробництва, де вони зайняті, їм тимчасово надають іншу роботу. В разі неможливості такого переведення працівники тимчасово відсторонюються від роботи з виплатою допомоги по медичному страхуванню відповідно до законодавства України. Перелік інфекційних хвороб, а також хвороб, при яких особи визнаються бактеріо- і вірусоносіями, затверджується Міністерством охорони здоров'я України.

3. З метою охорони здоров'я населення органи і заклади охорони здоров'я зобов'язані вживати спеціальних заходів профілактики й лікування карантинних захворю-

(Продовження на 11-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

(Продовження. Початок на 10-й стор.).

вань та інших хвороб, небезпечних для оточуючих (туберкульоз, психічні, венеричні захворювання, лепра, хронічний алкоголізм, наркоманія, СНІД тощо). Порядок примусового обстеження у разі підозри на наявність зазначених у цій статті захворювань, а також відповідальність хворих за ухилення від обстеження й лікування встановлюються законодавством України.

Особам, які хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, у зв'язку з чим не можуть проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї, забезпечується надання окремої кімнати. Перелік цих захворювань затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Проведення профілактичних медичних оглядів і щеплень

1. Заклади охорони здоров'я за рахунок фондів організації медичної допомоги проводять щороку профілактичний огляд громадян за їхнім бажанням.

2. Для запобігання професійним захворюванням працівники, зайняті на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, а також на роботах, пов'язаних з рухом транспорту, проходять обов'язкові попередні (при влаштуванні на роботу) і періодичні (особи віком до 21 року — щорічні) медичні огляди.

Працівники підприємств харчової промисловості, громадського харчування і торгівлі, водопровідних споруд, лікувально-профілактичних і дитячих закладів, а також деяких інших підприємств, установ, організацій проходять зазначені медичні огляди [illegible] порядляди у обов'язковому порядку.

Список професій та виробництв, для роботи в яких обов'язкові медичні огляди, і порядок їх проведення затверджуються Міністерством охорони здоров'я України за погодженням з Міністерством праці України.

3. Підприємства, установи й організації забезпечують проходження своїми працівниками профілактичних оглядів.

4. Фінансові витрати на проведення обов'язкових медичних оглядів працівників провадяться за рахунок підприємств, установ і організацій.

Медичні огляди допризовників і призовників із залученням медпрацівників системи Міністерства охорони здоров'я України оплачуються за рахунок військкоматів.

5. З метою запобігання інфекційним хворобам громадянам за їхньою згодою робляться профілактичні щеплення. Порядок, строки й групи населення, яким має проводитися щеплення, визначає Міністерство охорони здоров'я України.

Стаття 15. Участь населення в проведенні заходів щодо охорони здоров'я

Громадяни мають право брати участь у заходах щодо охорони та зміцнення здоров'я, які проводяться професійними спілками, Товариством Червоного Хреста України, благодійницькими фондами та іншими громадськими об'єднаннями відповідно до їхніх статутів (положень).

На виробництві, у навчальних закладах та за місцем проживання за рахунок коштів підприємств, установ і організацій формуються підрозділи цивільної оборони, добровільні громадські санітарні дружини, які проходять спеціальну підготовку по наданню першої невідкладної медичної допомоги потерпілим.

Набуття знань і навичків цієї допомоги є неодмінною умовою для одержання громадянами прав на управління автотранспортом, для влаштування на службу в міліції та пожежній охороні.

Стаття 16. Обов'язок громадян щодо піклування про своє здоров'я та здоров'я інших людей. Створення умов для формування здорового способу життя

Громадяни зобов'язані піклуватися про власне здоров'я та здоров'я інших людей, дотримувати здорового способу життя і сприяти боротьбі з поширенням шкідливих звичок, насамперед із зловживанням спиртними напоями, курінням, вживанням наркотиків.

З метою запобігання шкідливому впливу на здоров'я оточуючих забороняється куріння в навчально-виховних, медичних і спортивних закладах, виробничих приміщеннях, громадських місцях, на транспорті.

Медичні працівники при виконанні професійних обов'язків повинні пропагувати знання з питань гігієни і ведення здорового способу життя. З цією метою використовуються також засоби масової інформації та залучається громадськість. У структурі національної служби охорони здоров'я організовується мережа закладів і підрозділів для формування здорового способу життя. Органи й заклади охорони здоров'я разом із органами, установами й закладами науки, культури, народної освіти і з участю Товариства Червоного Хреста України та інших громадських об'єднань повинні популяризувати гігієнічні знання серед населення.

Громадяни, які дбайливо ставляться до свого здоров'я, дотримують здорового способу життя, одержують трудові та соціально-побутові пільги, інші види матеріального стимулювання за рахунок підприємств, установ, організацій і органів медичного страхування населення в установленому законодавством порядку.

Стаття 17. Фізичне виховання населення. Заняття фізичною культурою, спортом і туризмом

Фізичне виховання населення має на меті формування у громадян якостей, що сприяють збереженню і зміцненню їхнього здоров'я, продовженню активного довголіття, здатності до високопродуктивної і творчої праці, організації розумного дозвілля, викоріненню шкідливих для здоров'я людини звичок.

Право громадян на оволодіння фізичною культурою забезпечується обов'язковим фізичним вихованням дітей та молоді, розвитком фізичної культури у сфері праці, побуту та відпочинку, створенням мережі спортивних споруд, формуванням колективів фізичної культури та туристських клубів і організацій, що утримуються за рахунок державних і громадських органів, підприємств установ, організацій.

Збереження і зміцнення здоров'я дітей дошкільного віку, учнів і студентів забезпечують навчально-виховні заклади, до навчальних програм яких обов'язково включаються заняття фізичною культурою та спортом.

Батьки відповідають за фізичне виховання дітей. Грубе порушення цього обов'язку може бути підставою для застосування до них у встановленому порядку економічного впливу органами медичного страхування населення та морального осуду з боку громадських об'єднань.

З метою залучення працівників до систематичних занять фізичною культурою і спортом запроваджується соціально-економічне стимулювання тих з них, які займаються фізичними вправами і ведуть здоровий спосіб життя.

Організація фізичного виховання, фізичної культури, спорту і туризму, охорони здоров'я осіб, які займаються фізичною культурою і спортом, регулюється Законом України «Про фізичну культуру і спорт», іншими актами законодавства.

РОЗДІЛ III НАДАННЯ ГРОМАДЯНАМ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 18. Надання громадянам гарантованого рівня медичної допомоги

Медична допомога громадянам України надається в обсязі науково обгрунтованого рівня діагностики, лікування, відновлювальної терапії та профілактики (гарантований рівень медичної допомоги).

Гарантований рівень медичної допомоги встановлюється Міністерством охорони здоров'я України і є основою програм обов'язкового медичного страхування при укладанні договорів медичного страхування відповідно до Закону «Про медичне страхування населення на Україні».

Стаття 19. Види медичної допомоги та порядок її надання

Первинна медична допомога громадянам надається за принципом сімейного обслуговування на базі медичних закладів первинної ланки охорони здоров'я, як правило, за місцем проживання, а громадянам, які проживають в сільській місцевості, також центральними, районними, обласними та міськими лікарнями із використанням виїзних служб і санітарної авіації.

Амбулаторно - поліклінічна допомога надається на фельдшерсько - акушерських пунктах, у лікарняних амбулаторіях і дільничних лікарнях, поліклініках, медико-санітарних частинах, диспансерах, а у разі необхідності — в консультативно-діагностичних центрах, інших закладах системи охорони здоров'я.

Амбулаторно - поліклінічну допомогу надає, як правило, лікар загальної практики, який працює за принципом сімейного обслуговування, чи бригада лікарів із залученням при необхідності інших медичних працівників для лабораторних та інструментальних обстежень, застосування спеціальних методів лікування.

Основою стаціонарної медичної допомоги є державні та інші медичні заклади, в яких хворий у порядку невідкладної чи планової медичної допомоги забезпечується протягом необхідного для одужання часу лікуванням, що не може бути проведено в амбулаторно-поліклінічних умовах.

Питання про консультацію та госпіталізацію хворого вирішує сімейний чи дільничний лікар або лікар швидкої медичної допомоги, лікар консультативно - діагностичного центру і відділення, а у разі необхідності невідкладної госпіталізації — спеціаліст за профілем захворювання.

Медична допомога інвалідам, учасникам Великої Вітчизняної війни, особам, прирівняним до них за пільгами, надається також у окремих лікувально-профілактичних закладах.

Стаття 20. Забезпечення громадян медичною допомогою в невідкладних та екстремальних ситуаціях

1. При нещасних випадках і гострих тяжких захворюваннях громадяни забезпечуються швидкою медичною допомогою.

Надається швидка медична допомога спеціальною службою у порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я України.

Відповідальність за завідомо неоправданий виклик швидкої медичної допомоги встановлюється законодавчими актами України.

2. Термінову медичну допомогу зобов'язані надавати також найближчі лікувально-профілактичні заклади незалежно від відомчої підпорядкованості та форми власності з подальшим відшкодуванням витрат з відповідних фондів організації медичної допомоги.

3. Медичні працівники зобов'язані надавати першу невідкладну медичну допомогу у дорозі, на вулиці, в громадських місцях і вдома. Ненадання хворому такої допомоги без поважних причин тягне за собою відповідальність, установлену законодавством України.

При нещасних випадках першу медичну допомогу повинні надавати також оперативні співробітники міліції, пожежної охорони та водії автотранспорту загального користування.

4. У разі загрози життю хворого медичні працівники мають право використати будь-який з наявних у даній обстановці видів транспорту для проїзду до місця перебування хворого або його транспортування в найближчий лікувально-профілактичний заклад у порядку, встановленому законодавством України.

5. Перевезення до лікувально-профілактичних закладів громадян, які захворіли на своєму робочому місці, здійснюється транспортними засобами або за рахунок підприємства, установи, організації, де працює громадянин.

У невідкладних випадках, коли надання медичної допомоги на місці неможливе, підприємство, установа, організація за місцем перебування хворого зобов'язані надати безплатно транспорт для перевезення його до лікувально - профілактичного закладу.

6. Громадянам гарантується надання медичної допомоги у разі захворювання, спричиненого екстремальними ситуаціями (стихійне лихо, катастрофи, великі аварії, масові захворювання та отруєння, радіаційне і хімічне забруднення території тощо).

Надання медичної допомоги громадянам в екстремальних ситуаціях покладається насамперед на спеціалізовані бригади постійної готовності служби екстреної медичної допомоги. Науково-методичне керівництво цією службою здійснює Центр екстреної медичної допомоги Міністерства охорони здоров'я України.

Стаття 21. Вибір лікаря і різних форм медичної та соціальної допомоги

Вибір лікаря громадянином здійснюється у порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я України.

Громадяни можуть звернутися за медичною та медикаментозною допомогою до закладів з іншою (крім державної) формою власності, до осіб, які займаються підприємницькою медичною діяльністю. Оплата послуг у таких випадках може бути проведена за рахунок громадян, із частковою чи повною компенсацією їх вартості органами медичного страхування населення у порядку, встановленому Законом України «Про медичне страхування населення на Україні».

Стаття 22. Надання громадянам України медичної та медикаментозної допомоги на території України і в інших країнах

Медична й медикаментозна допомога, послуги з протезування надаються громадянам на всій території України, в тому числі за межами постійного місця проживання, з подальшими взаєморозрахунками між органами медичного страхування.

У разі потреби громадяни можуть направлятися до медичних закладів інших країн у порядку, визначеному Міністерством охорони здоров'я України, при документальному підтвердженні провідним закладом національної служби охорони здоров'я відповідного профілю необхідності того чи іншого виду медичної допомоги хворому та неможливості її надання в закладах України.

Державні органи зобов'язані сприяти виїзду громадян України за кордон й перебуванню там в період лікування, а також отриманню лікарських засобів із-за кордону. Для цих цілей можуть залучатися також громадські організації та благодійницькі фонди.

Громадянам гарантується оплата медичної допомоги, наданої їм під час перебування в інших країнах, з якими Україна має угоди про взаємне медичне страхування, відповідно до цих угод.

Порядок виїзду громадян України за кордон для лікування встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 23. Медична допомога іноземним громадянам та особам без громадянства

Іноземним громадянам та особам без громадянства, які постійно проживають в Україні, медична допомога надається нарівні з громадянами України.

Медична допомога іноземним громадянам та особам без громадянства, які тимчасово перебувають в Україні, надається в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 24. Лікарська таємниця

Медичні працівники та інші особи, яким у зв'язку з виконанням професійних обов'язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження й огляд та їхні результати, інтимну і сімейну сторони життя громадянина, не мають права розголошувати ці відомості.

Заклад охорони здоров'я повинен подавати відомості про хворобу громадянина органові охорони здоров'я у тому разі, коли цього вимагають інтереси охорони здоров'я населення, а слідчим і судовим органам — за їхньою вимогою.

(Продовження на 12-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ОХОРО

(Продовження. Початок на 10—11-й стор.).

Відповідальність за порушення права громадян на охорону лікарської таємниці встановлюється законодавством України.

Стаття 25. Інформування громадян про стан їхнього здоров'я

Громадянам надається повна інформація, в тому числі в письмовій формі, про стан їхнього здоров'я, його фактичні показники, процедури, що належить провести, потенційний ризик і користь кожної з процедур (з урахуванням можливих альтернативних підходів), про діагноз, прогноз і хід лікування, спадкові захворювання, а також даються профілактичні рекомендації.

Інформація про стан здоров'я може бути прихована від хворого у випадках, передбачених законодавством України.

Інформація про стан здоров'я громадянина надається лікарем, який проводить медичне обстеження чи лікування, а також завідуючим відділенням і керівником закладу охорони здоров'я.

Порядок інформування громадян про стан їхнього здоров'я визначається Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 26. Згода громадян на діагностичне і медичне втручання

Згода особи, яка перебуває на медичному обстеженні чи лікуванні, є необхідною попередньою умовою будь-якого діагностичного і медичного втручання. Лікар зобов'язаний дати хворому, а з його дозволу членам його сім'ї чи іншим громадянам роз'яснення щодо характеру захворювання й необхідності діагностичних і медичних втручань.

Якщо хворий не досяг п'ятнадцятирічного віку чи визнаний судом недієздатним, медичне втручання можливе лише за згодою його батьків або осіб, які їх заміняють, а відносно хворого віком від п'ятнадцяти до вісімнадцяти років чи визнаного судом обмежено дієздатним — проводиться за його згодою чи за згодою батьків або осіб, які їх заміняють.

Хворий або особи, які представляють його інтереси, можуть відмовитися від діагностичного чи медичного втручання або вимагати його припинення. Наслідки відмови від такого втручання або його припинення роз'яснюються хворому і особам, які представляють його інтереси.

Медичні втручання (у тому числі невідкладні хірургічні операції) проводяться й складні методи діагностики застосовуються без згоди самих хворих або осіб, які представляють їхні інтереси, лише у тих виняткових випадках, коли зволікання у встановленні діагнозу або проведенні операції загрожує життю, а одержати згоду зазначених осіб неможливо.

Стаття 27. Застосування методів специфічної профілактики, діагностики, лікування і лікарських засобів. Забезпечення прав громадян, при лікуванні яких застосовують результати клінічних і медико-біологічних експериментів

У медичній практиці лікарі зобов'язані застосовувати методи специфічної профілактики, діагностики і лікування, лікарські засоби, дозволені у встановленому порядку.

В інтересах вилікування хворого, полегшення його тяжкого стану, а також з науково-дослідною метою за згодою хворого (відносно хворого, який не досяг п'ятнадцятирічного віку чи визнаний судом недієздатним,— за згодою його батьків або осіб, які їх заміняють, відносно хворого віком від п'ятнадцяти до вісімнадцяти років чи визнаного судом обмежено дієздатним, — за його згодою чи за згодою батьків або осіб, які їх заміняють) можуть застосовуватися нові, науково обгрунтовані, але ще не допущені до загального впровадження методи специфічної профілактики, діагностики і лікування, лікарські засоби.

Умови та порядок проведення клінічних і медико-біологічних експериментів, статус їх учасників, відповідальність за порушення правил проведення експерименту встановлюються Законом України «Про проведення медичних експериментів на Україні», іншими законодавчими актами.

Порядок застосування та впровадження в медичну практику нових методів специфічної профілактики, діагностики і лікування, лікарських засобів, зокрема використання народної медицини традиційних засобів, установлюється Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 28. Донорство крові та її компонентів

Донорство крові та її компонентів є актом високої гуманності, виконується громадянами добровільно і заохочується державою.

Основний принцип донорства крові та її компонентів полягає в нешкідливості донорської функції та безпечності застосування донорської крові, її компонентів і препаратів.

Забороняється взяття донорської крові та її компонентів примусово чи з використанням беззахисного стану хворого, а також за умови подальшого надання медичної допомоги самому хворому, членам його сім'ї чи іншим особам.

Медичне обстеження донорів, взяття донорської крові, заготівля крові та її компонентів належать до компетенції закладів охорони здоров'я і провадяться в порядку, що визначається Міністерством охорони здоров'я України.

Власник підприємства, ус... танови, організації або уповноважений ним орган сприяє виконанню донорських функцій своїх працівників шляхом установлення заохочень і пільг. Органи й заклади охорони здоров'я при підтримці підприємств, установ, організацій ведуть санітарно-освітню роботу по залученню громадян до донорства крові.

Статус донорів, заходи їх заохочення, надання трудових, соціальних гарантій, пільг та інші питання, пов'язані з донорством крові, регулюються Законом України «Про донорство крові та її компонентів на Україні», іншими законодавчими актами.

Стаття 29. Трансплантація органів і тканин

Оперативне втручання із застосуванням методу пересадки від донора реципієнту органів і тканин (трансплантація) здійснюється за умови, якщо використання інших засобів і методів для підтримки життя, відновлення або поліпшення здоров'я не дасть бажаних результатів, а завдана при цьому шкода донору значно менша, ніж та, що відвернута від реципієнта.

Вилучення органів і тканин у донора та їх трансплантація мають провадитися з додержанням вимог статті 26 цього Закону.

Перелік донорських матеріалів, медичних засобів і методів трансплантації затверджує і дає дозвіл на їх впровадження Міністерство охорони здоров'я України.

Статус донорів, реципієнтів, їхніх родичів, медичних працівників, пов'язаний з трансплантацією органів і тканин, умови і порядок вилучення донорських органів і тканин, штучного запліднення та імплантації ембріона людини, відповідальність за порушення правил трансплантації встановлюються Законом України «Про трансплантацію органів і тканин на Україні», іншими законодавчими актами.

Стаття 30. Добровільне штучне переривання вагітності та стерилізація

Спеціальне втручання для запобігання вагітності або здатності до запліднення (стерилізація) може бути проведено за власним бажанням громадян відповідно до переліку медико-соціальних причин, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Жінці надається право самій приймати рішення відносно свого материнства.

Операція штучного переривання вагітності (аборт) може бути проведена без перешкод у закладах охорони здоров'я при вагітності строком не більше 12 тижнів.

Дозвіл на аборт при вагітності від 12 до 28 тижнів за немедичними показаннями може бути виданий у випадках і порядку, що встановлюються Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 31. Надання медичної допомоги хворому в критичному стані

Забороняється медичним працівникам задовольняти прохання хворого прискорити його смерть тими чи іншими засобами.

Активні заходи щодо підтримання життя хворого припиняються у разі констатації в установленому порядку серцевої, мозкової чи біологічної смерті.

Стаття 32. Відновне лікування

З метою проведення відновного лікування хворі громадяни можуть направлятися у санаторно-курортні заклади, санаторії-профілакторії та центри медичної реабілітації.

Медичний профіль санаторно-курортних закладів визначається Міністерством охорони здоров'я України та Радою Федерації незалежних профспілок України, які через провідних спеціалістів здійснюють контроль за організацією відновного лікування в санаторно-курортних закладах.

Невідкладна медична допомога, а також стаціонарна допомога при необхідності надається особам, які прибули на курорт, місцевими закладами охорони здоров'я.

Стаття 33. Медикаментозна допомога громадянам

Медикаментозна допомога громадянам надається аптечними й лікувально-профілактичними закладами незалежно від форм власності, імунобіологічне забезпечення здійснюється лікувально-профілактичними й санітарно-профілактичними закладами.

Відповідальність за медикаментозне та імунобіологічне забезпечення покладається на органи державної влади, Міністерство охорони здоров'я України, його заклади, а також підприємства, на яких виробляються лікарські засоби.

Категорії осіб, які користуються правом безплатного або пільгового придбання лікарських засобів, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 34. Якість лікарських засобів.

Аптечні заклади мають право відпускати, а лікувально-профілактичні заклади використовувати лікарські засоби, які в установленому порядку дозволені до застосування.

Право на виробництво нових і припинення використання ліків надає Міністерство охорони здоров'я України після встановлення їхньої лікувально-профілактичної ефективності або шкідливості. Експертна оцінка ступеня ефективності лікарських засобів провадиться фармакологічним комітетом Міністерства охорони здоров'я України.

Відповідальність за якість лікарських засобів несуть підприємства, що їх виробляють.

Контроль за якістю лікарських засобів, а також імунобіологічних препаратів здійснюється Міністерством охорони здоров'я України.

Якість лікарських засобів повинна відповідати вимогам Державної фармакопеї або нормативно-технічної документації, що затверджується Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 35. Контроль за фармацевтичною діяльністю аптечних закладів та використання наркотичних і отруйних лікарських засобів

Контроль за фармацевтичною діяльністю аптечних закладів, використанням наркотичних і отруйних лікарських засобів, що надходять до закладів охорони здоров'я України, здійснює Міністерство охорони здоров'я України та відповідні органи, у віданні яких перебувають ці заклади.

В Україні можуть вироблятися, перероблятися, ввозитися і зберігатися наркотики, призначені для медичних, ветеринарно-медичних та наукових цілей.

Право на виробництво, переробку, ввезення і продаж наркотичних і отруйних лікарських засобів мають державні організації та заклади охорони здоров'я і підприємства, на яких виробляються лікарські засоби, а також ті, що мають дозвіл Міністерства охорони здоров'я України, за умови забезпечення належного їх зберігання.

Виробництво й використання наркотичних засобів здійснюється відповідно до законодавства України та міжнародних угод.

Стаття 36. Протезна допомога та вироби медичної техніки

Громадяни у необхідних випадках забезпечуються протезами, ортопедичними, коригуючими виробами, окулярами, слуховими апаратами, обладнанням для лікувальної фізкультури, спеціальними засобами пересування та іншими виробами медичної техніки.

Відповідальність за надання громадянам протезної допомоги та забезпечення виробами медичної техніки покладається на Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство соціального забезпечення України, органи охорони здоров'я та соціального забезпечення місцевих Рад народних депутатів і підпорядковані їм виробництва.

Умови, порядок і категорії громадян, яким безплатно або на пільгових умовах відпускаються протезні та інші вироби медичної техніки, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Координація діяльності підприємств по розробці нової медичної техніки, її технічних і клінічних випробуваннях, видача дозволу на виробництво та застосування здійснюються Комітетом з нової медичної техніки Міністерства охорони здоров'я України.

Стаття 37. Оскарження дій медичних працівників, що заподіяли шкоду здоров'ю громадян

У разі незадовільного стану здоров'я, що виник внаслідок неналежної медичної допомоги і з метою відшкодування заподіяної матеріальної та моральної шкоди, громадяни мають право вимагати від органів охорони здоров'я проведення в установленому законодавством України порядку професійної експертизи одержаних ними медичних послуг.

РОЗДІЛ IV
ПРАВО НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ГРОМАДЯН ТА ОСІБ, ХВОРИХ НА ДЕЯКІ ВИДИ ЗАХВОРЮВАНЬ

Стаття 38. Охорона здоров'я сім'ї та її соціальна захищеність. Обов'язки батьків по догляду за здоров'ям дітей

Заклади охорони здоров'я забезпечують охорону здоров'я сім'ї, одержання соціальної допомоги її членами в установленому законодавством порядку.

З метою охорони здоров'я осіб, які беруть шлюб, та їхнього потомства заклади охорони здоров'я забезпечують за бажанням цих осіб проходження ними медичного огляду, одержання консультацій з медико-генетичних і медико-психологічних питань. Порядок проведення медичного огляду встановлюється Міністерством охорони здоров'я України.

Кожна сім'я самостійно визначає чисельність потомства з метою народження бажаних дітей. Через мережу жіночих консультацій і спеціальних закладів планування сім'ї подружжя забезпечується кваліфікованими порадами й засобами щодо запобігання небажаній вагітності.

Батьки зобов'язані піклуватися про здоров'я своїх дітей, їхній фі... фізичний, духовний і моральний розвиток, ведення ними здорового способу життя.

Стаття 39. Охорона здоров'я матері та дитини

Заклади охорони здоров'я забезпечують кваліфікований медичний нагляд за перебігом вагітності.

Охорона здоров'я матері та дитини провадиться шляхом заборони застосування праці жінок у тяжких і шкідливих для здоров'я виробництвах, переведення вагітних жінок за висновком медичних закладів на легшу роботу із збереженням середнього заробітку, здійснення заходів оздоровлення навколишнього природного середовища, усунення негативних екологічних факторів, що впливають на генеративну функцію і спричинюють народження хворих та ослаблених дітей, зростання захворюваності жінок і дітей.

Стаття 40. Охорона здоров'я дітей та неповнолітніх

1. Медична допомога дітям надається лікувально-профілактичними закладами, у тому числі дитячими, а неповнолітнім (починаючи із чотирнадцяти років) лікувально-профілактичними закладами для дорослих.

Лікувально - профілактичні заклади забезпечують контроль за станом здоров'я дітей та неповнолітніх, здійснюють профілактичні заходи (диспансеризацію).

2. Діти віком до трьох років забезпечуються молочними сумішами та іншими продуктами дитячого харчування, малозабезпечені та багатодітні сім'ї одержують продукти харчування для дітей

...норів, реципієн-
...одичів, медичних
... пов'язаний з
...цією органів і
...кови і порядок
...донорських орга-
..., штучного зап-
... імплантації емб-
...ини, відповідаль-
...рушення правил
...ції встановлює-
...м України «Про
...цію органів і тка-
...ані», іншими за-
... актами.

...30. Добровільне ...еривання вагіт- ...илізація

... втручання для
... вагітності або
... до запліднення
...) може бути
... за власним ба-
...мадян відповідно
... медико-соціаль-
... що затверджує-
... Міністрів Ук-

...ається право са-
...ати рішення від-
... материнства.
... штучного пере-
...гітності (аборт)
... проведена без
... закладах охоро-
... при вагітності
... більше 12 тиж-

...а аборт при ва-
...12 до 28 тижнів
...ним показаннями
... виданий у випад-
...дку, що встанов-
...Міністерством охо-
...в'я України.

.... Надання медич- ... хворому в ... стані

...ється медичним
... задовольняти
...ворого прискори-
...ерть тими чи ін-
...
...заходи щодо під-
...життя хворого
...я у разі конста-
...новленому поряд-
..., мозкової чи біо-
...ерті.

...2. Відновне ліку-

... проведення від-
...ікування хворі
... можуть направля-
...анаторно-курортні
...анаторії-профілак-
...ріп медичної реа-

... профіль сана-
... закладів
...я Міністерством
...оров'я України та
...ерації незалежних
... України, які че-
...них спеціалістів
... контроль за ор-
... відновного ліку-
...аторно-курортних

...на медична до-
...також стаціонарна
... при необхідності
...особам, які при-
...урорт, місцевими
... охорони здоров'я.

...33. Медикаментоз- ... громадянам

...ентозна допомога
... надається ап-
... лікувально-про-
...ми закладами не-
... форм власності,
...чне забезпечен-
...юється лікуваль-
...ктичними й сані-
...ілактичними зак-

...льність за меди-
... та імунобіологіч-
...чення покладаєть-
... державної вла-
...ерство охорони здо-
...ни, його заклади,
...ідприємства, на
...ляються лікарсь-

... осіб, які корис-
...равом безплатного
...ного придбання лі-
...засобів, визначаю-
...бінетом Міністрів

... 34. Якість лі- ...асобів.

... заклади мають
...пускати, а ліку-
...філактичні закла-
...стовувати лікарсь-
...ні в установлено-

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

му порядку дозволені до застосування.

Право на виробництво нових і припинення використання ліків надає Міністерство охорони здоров'я України після встановлення їхньої лікувально - профілактичної ефективності або шкідливості. Експертна оцінка ступеня ефективності лікарських засобів провадиться Фармакологічним комітетом Міністерства охорони здоров'я України.

Відповідальність за якість лікарських засобів несуть підприємства, що їх виробляють.

Контроль за якістю лікарських засобів, а також імунобіологічних препаратів здійснюється Міністерством охорони здоров'я України.

Якість лікарських засобів повинна відповідати вимогам Державної фармакопеї або нормативно-технічної документації, що затверджується Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 35. Контроль за фармацевтичною діяльністю аптечних закладів та використання наркотичних і отруйних лікарських засобів

Контроль за фармацевтичною діяльністю аптечних закладів, використанням наркотичних і отруйних лікарських засобів, що надходять до закладів охорони здоров'я України, здійснює Міністерство охорони здоров'я України та відповідні органи, у віданні яких перебувають ці заклади.

В Україні можуть вироблятися, перероблятися, ввозитися і зберігатися наркотики, призначені для медичних, ветеринарно-медичних та наукових цілей.

Право на виробництво, переробку, ввезення і продаж наркотичних і отруйних лікарських засобів мають державні організації та заклади охорони здоров'я і підприємства, на яких виробляються лікарські засоби, а також ті, що мають дозвіл Міністерства охорони здоров'я Укр[illegible] здоро[illegible] України, за умови забезпечення належного їх зберігання.

Виробництво й використання наркотичних засобів здійснюється відповідно до законодавства України та міжнародних угод.

Стаття 36. Протезна допомога та вироби медичної техніки

Громадяни у необхідних випадках забезпечуються протезами, ортопедичними, коригуючими виробами, окулярами, слуховими апаратами, обладнанням для лікувальної фізкультури, спеціальними засобами пересування та іншими виробами медичної техніки.

Відповідальність за надання громадянам протезної допомоги та забезпечення виробами медичної техніки покладається на Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство соціального забезпечення України, органи охорони здоров'я та соціального забезпечення місцевих Рад народних депутатів і підпорядковані їм виробництва.

Умови, порядок і категорії громадян, яким безплатно або на пільгових умовах відпускаються протезні та інші вироби медичної техніки, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Координація діяльності підприємств по розробці нової медичної техніки, її технічних і клінічних випробувань, видача дозволу на виробництво та застосування здійснюються Комітетом з нової медичної техніки Міністерства охорони здоров'я України.

Стаття 37. Оскарження дій медичних працівників, що заподіяли шкоду здоров'ю громадян

У разі незадовільного стану здоров'я, що виник внаслідок неналежної медичної допомоги і з метою відшкодування заподіяної матеріальної та моральної шкоди, громадяни мають право вимагати від органів охорони здоров'я проведення в установленому законодавством України порядку професійної експертизи одержаних ними медичних послуг.

РОЗДІЛ IV
ПРАВО НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ГРОМАДЯН ТА ОСІБ, ХВОРИХ НА ДЕЯКІ ВИДИ ЗАХВОРЮВАНЬ

Стаття 38. Охорона здоров'я сім'ї та її соціальна захищеність. Обов'язки батьків по догляду за здоров'ям дітей

Заклади охорони здоров'я забезпечують охорону здоров'я сім'ї, одержання соціальної допомоги її членами в установленому законодавством порядку.

З метою охорони здоров'я осіб, які беруть шлюб, та їхнього потомства заклади охорони здоров'я забезпечують за бажанням цих осіб проходження ними медичного огляду, одержання консультацій з медико-генетичних і медико-психологічних питань. Порядок проведення медичного огляду встановлюється Міністерством охорони здоров'я України.

Кожна сім'я самостійно визначає чисельність потомства з метою народження бажаних дітей. Через мережу жіночих консультацій і спеціальних закладів планування сім'ї подружжя забезпечується кваліфікованими порадами й засобами щодо запобігання небажаній вагітності.

Батьки зобов'язані піклуватися про здоров'я своїх ді[тей], їхній фі[illegible] фізичний, духовний і моральний розвиток, ведення ними здорового способу життя.

Стаття 39. Охорона здоров'я матері та дитини

Заклади охорони здоров'я забезпечують кваліфікований медичний нагляд за перебігом вагітності.

Охорона здоров'я матері та дитини провадиться шляхом заборони застосування праці жінок у тяжких і шкідливих для здоров'я виробництвах, переведення вагітних жінок за висновком медичних закладів на легшу роботу із збереженням середнього заробітку, здійснення заходів оздоровлення навколишнього природного середовища, усунення негативних екологічних факторів, що впливають на генеративну функцію і спричиняють народження хворих та ослаблених дітей, зростання захворюваності жінок і дітей.

Стаття 40. Охорона здоров'я дітей та неповнолітніх

1. Медична допомога дітям надається лікувально-профілактичними закладами, у тому числі дитячими, а неповнолітнім (починаючи із чотирнадцяти років) лікувально-профілактичними закладами для дорослих.

Лікувально - профілактичні заклади забезпечують контроль за станом здоров'я дітей та неповнолітніх, здійснюють профілактичні заходи (диспансеризацію).

2. Діти віком до трьох років забезпечуються молочними сумішами та іншими продуктами дитячого харчування, малозабезпечені та багатодітні сім'ї одержують продукти харчування для дітей цього віку безплатно (за рахунок фондів організації медичної допомоги). Зазначені суміші та продукти виробляються на промисловій основі з екологічно чистої сировини.

3. З метою виховання здорового молодого покоління з гармонійним розвитком фізичних і духовних сил державні органи, підприємства, установи й організації забезпечують, а громадські об'єднання сприяють розвиткові широкої мережі дитячих садків, шкіл-інтернатів, оздоровниць та інших дитячих закладів. Вартість путівок до дитячих і підліткових оздоровниць сплачується [за] рахунок [фон]дів організа[ції] медич[ної] допомоги, профспілок або підприємств, установ й організацій, де працюють батьки.

4. Дітям, які перебувають на вихованні у дитячих дошкільних закладах і навчаються в школах та інших навчальних закладах, створюються належні умови для збереження і зміцнення здоров'я, гігієнічного виховання. Навчально-трудове навантаження, а також примірний режим занять у цих закладах визначаються Міністерством освіти України за погодженням з Міністерством охорони здоров'я України.

5. Відповідальність за охорону здоров'я дітей і проведення оздоровчих заходів у дитячих дошкільних закладах, школах та інших навчальних закладах, покладається на власн[иків], органи освіт[и] та охорони здоров'я.

6. Діти дошкільного і шкільного віку з вадами фізичного чи психічного розвитку утримуються в дитячих спеціалізованих закладах, підпорядкованих органам охорони здоров'я, органам освіти або органам соціального забезпечення, за державний рахунок.

7. У разі амбу[л]аторного лікування дитини віком до чотирнадцяти років мати або інший член сім'ї, який доглядає дитину, звільняється від роботи з виплатою допомоги з фондів соціального страху[ва]ння в уста[нов]леному по[рядку].

При стаціонарному лікуванні дітей віком до трьох років, а також тяжкохворих дітей старшого віку, які за висновками лікарів потребують додаткового догляду, матері (батькові) або іншому родичу дитини надається можливість перебувати з дитиною у лікувальному закладі з виплатою допомоги з фондів соціального страхування в установленому порядку.

8. Виробниче навчання неповнолітніх дозволяється за тими професіями, які за висновками медичної комісії відповідають стану здоров'я, індивідуальним психофізіологічним особливостям віку, фізичному і розумовому розвиткові. Трудове і виробниче навчання здійснюється під систематичним медичним контролем.

Підприємства, установи й організації, де працюють або навчаються неповнолітні, повинні під контролем органів охорони здоров'я та освіти, громадських об'єднань забезпечити встановлені для них законодавством України умови праці, а також проводити спеціальні заходи, спрямовані на запобігання хворобам.

9. Медичний огляд неповнолітніх є обов'язковим при вирішенні питання про прийняття їх на роботу або навчання. Медичні огляди неповнолітніх, які працюють, проводяться систематично, але не рідше одного разу на рік.

Стаття 41. Медичне забезпечення громадян у разі втрати роботи і заробітку (трудового доходу)

У разі втрати засобів до існування внаслідок безробіття громадянам, а також особам, які перебувають на їхньому утриманні, державою гарантується медичне забезпечення для підтримання їхнього здоров'я.

Надання медичної допомоги зазначеним особам провадиться за рахунок відповідних фондів організації медичної допомоги.

Стаття 42. Медико-соціальна допомога особам похилого віку

Особам похилого віку надається медико-соціальна допомога згідно з цільовими комплексними програмами, що орієнтуються на збереження їхніх фізичних і психічних здібностей, активний спосіб життя та посильну працю, самообслуговування у побуті для продовження життя у звичних домашніх умовах, підвищення рівня соціально-психологічної адаптації до старості, запобігання ускладненням хронічних захворювань та інвалідності.

Реалізація цих програм покладається на місцеві Ради народних депутатів, органи й заклади охорони здоров'я, соціального забезпечення. До медико-соціального обслуговування осіб похилого віку можуть залучатися Товариство Червоного Хреста України, інші громадські, релігійні організації та благодійні фонди.

Медична допомога особам похилого віку надається також геріатричними кабінетами, відділеннями відновного лікування, геріатричними відділеннями міських і районних лікарень, спеціальними лікарнями для хронічних хворих, стаціонарами вдома і будинками-інтернатами за рахунок відповідних фондів організації медичної допомоги.

Стаття 43. Медична допомога інвалідам, забезпечення їх трудової та соціальної реабілітації

Медична допомога інвалідам надається в лікувально-профілактичних закладах і включає поряд з лікуванням елементи трудової та соціальної реабілітації з метою відновлення порушених або втрачених функцій, здатності до самообслуговування і професійної діяльності.

Трудова та соціальна реабілітація інвалідів здійснюється за індивідуальною програмою, що визначається органами медико-соціальної експертизи. Індивідуальна програма реабілітації обов'язкова для забезпечення виконання відповідними державними органами та підприємствами.

Надання інвалідам медичної та медикаментозної допомоги, здійснення соціальної та трудової реабілітації, а також інших видів соціальної захищеності, забезпечення їх технічними та іншими засобами провадяться безплатно або на пільгових умовах у порядку, встановленому Законом Української РСР «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Українській РСР», іншими законодавчими актами.

Стаття 44. Охорона здоров'я громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

Державою встановлюються додаткові гарантії забезпечення охорони здоров'я громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Для забезпечення систематичного обстеження осіб, які брали участь у ліквідації наслідків аварії, евакуйованих, відселених і тих, хто самостійно залишив зони відчуження, безумовного і гарантованого добровільного відселення, а також тих, хто проживає або працює в указаних зонах, запроваджується єдиний облік таких осіб (державний реєстр). Ведення реєстру покладається на Міністерство охорони здоров'я України.

Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство внутрішніх справ України, інші заінтересовані органи державної виконавчої влади, а також виконкоми місцевих Рад народних депутатів, на територіях яких проживають громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, організують постійне медичне обстеження цих осіб, створюють спеціалізовані центри, у тому числі дитячі, для їх лікування, соціально-психологічної реабілітації та профорієнтації.

Верховною Радою України встановлюються відповідні пільги та компенсації, забезпечується проведення заходів медичного та медико-соціального захисту відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», інших законодавчих актів.

Стаття 45. Медична й медико-соціальна допомога військовослужбовцям

Медична й медико-соціальна допомога військовослужбовцям покладається на органи Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби національної безпеки України, Національної [гвар]дії [України].

Лікувально - профілактичні заклади Міністерства охорони здоров'я України надають екстрену медичну допомогу військовослужбовцям, які потерпіли під час навчання, передислокації, виконання спеціальних завдань та за інших обставин, у тих випадках, коли така допомога не може бути надана військово-медичними закладами, з наступним відшкодуванням витрат на їх лікування з бюджету відповідних міністерств, відомств.

Стаття 46. Охорона здоров'я осіб, які перебувають під арештом або засуджені до позбавлення волі

До осіб, які перебувають під арештом або засуджені до позбавлення волі, забороняється застосування методів дізнання та слідства, створення умов життя, що принижують людську гідність, завдають шкоди здоров'ю чи загрожують втратою здоров'я й життя.

Цим особам гарантується надання медичної допомоги відповідно до цього Закону, інших законодавчих актів України, за винятками, встановленими законодавством.

Стаття 47. Надання медичної допомоги особам, які заражені вірусом імунодефіциту людини та хворим на синдром набутого імунодефіциту (СНІД). Профілактика захворювання на СНІД та лікування

Громадянам, зараженим вірусом імунодефіциту людини (хворим на СНІД) забезпечується медична і соціальна допомога, збереження їхньої людської гідності під час діагностики та лікування, конфіденційність усієї інформації про захворювання і перебування в закладах охорони здоров'я,

можли...
тримки...
друзів...
слугову...
можли...
рахуно...
здоров...
рально...
здоров'...
я ві...
людини...
СНІД)
Зара...
дефіци...
СНІД)...
платни...
лікуван...
безпла...
кування...
вах.
Бать...
заміня...
спільне...
ціонар...
ного в...
роботи...
ня і в...
од до...
непрац...
Гром...
органа...
рони з...
ження...
нагляд...
ся в за...
в'я за...
Поря...
стежен...
імуноде...
ворюва...
й обо...
хворих...
персон...
їхньої...
ності,...
мадян...
ня інш...
інфіку...
вірусо...
ни, ві...
ня пр...
людини...
коном...
гання...
лення»...
чими а...

Ста... допомо... дають...

1. Н...
медичн...
на пси...
пів за...
та ми...
презум...
передб...
людин...
їм здо...
новною...
надава...
відпов...
етики.
На...
розлад...
положе...
за вин...
законо...
2. ...
психіч...
ню ком...
хіатра...
3. ...
психіч...
ся за...
фонді...
допом...
4. ...
дання...
моги,...
сової...
хвори...
медич...
надак...
ва ос...
психіч...
в'язки...
та орг...
і закон...
нохво...
ціаль...
таконо...
суспі...
повід...
«Про...
гу на...
нодав...

Ста... допом... ній а... й ток...

Хв...
голіз...
сиком...
латор...

ГОЛОС України

НУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

безплатно (за ра-
ондів організації
допомоги). Зазна-
та продукти ви-
на промисловій
кологічно чистої

ою виховання здо-
одого покоління з
м розвитком фі-
уховних сил дер-
ни, підприємства,
й організації за-
, а громадські
сприяють розвит-
кої мережі дитя-
шкіл-інтернатів,
ь та інших дитя-
дів. Вартість пу-
итячих і підлітко-
вниць сплачуєть-
нок дів органі-
ичн допомоги,
х спілок або під-
установ й органі-
працюють батьки.
, які перебувають
ні у дитячих до-
акладах і навчаю-
лах та інших нав-
кладах, створюю-
ні умови для збе-
зміцнення здоро-
чного виховання.
трудове наванта-
також примірний
ять у цих закла-
аються Міністер-
и України за по-
з Міністерством
оров'я України.

ідал ть за охо-
в'я дітей і прове-
ровчих заходів у
ошкільних закла-
ах та інших нав-
кладах, покладає-
сн органи ос-
ро доров'я.
дошкільного і
віку з вадами фі-
психічного роз-
муються в дитя-
лізованих закла-
рядкованих орга-
и здоров'я, орга-
або органам соці-
езпечення, за дер-
унок.
амбулаторного
дитини віком до
и років мати або
сім'ї, який догля-
звільняється від
иплатою допомо-
соціального стра-
уста леному по-

ціонарному ліку-
віком до трьох
кож тяжкохворих
ого віку, які за
лікарів потребу-
вого догляду, ма-
кові) або іншому
итини надається
перебувати з ди-
ікувальному зак-
латою допомоги
оціального стра-
установленому по-

иче навчання не-
дозволяється за
сіями, які за вис-
едичної комісії
ь стану здоров'я,
ним психофізіо-
обливостям віку,
і розумовому
Трудове і вироб-
ння здійснюється
атичним медич-
лем.
ства, установи й
де працюють або
неповнолітні, по-
онтролем органів
ров'я та освіти,
об'єднань за-
встановлені для
одавством Украї-
аці, а також про-
еціальні заходи,
на запобігання

ний огляд не-
є обов'язковим
ні питання про
х на роботу або
Медичні огляди не-
які працюють,
систематично,

але не рідше одного разу на рік.

Стаття 41. Медичне забезпечення громадян у разі втрати роботи і заробітку (трудового доходу)

У разі втрати засобів до існування внаслідок безробіття громадянам, а також особам, які перебувають на їхньому утриманні, державою гарантується медичне забезпечення для підтримання їхнього здоров'я.

Надання медичної допомоги зазначеним особам провадиться за рахунок відповідних фондів організації медичної допомоги.

Стаття 42. Медико-соціальна допомога особам похилого віку

Особам похилого віку надається медико-соціальна допомога згідно з цільовими комплексними програмами, що орієнтуються на збереження їхніх фізичних і психічних здібностей, активний спосіб життя та посильну працю, самообслуговування у побуті для продовження життя у звичних домашніх умовах, підвищення рівня соціально-психологічної адаптації до старості, запобігання ускладненням хронічних захворювань та інвалідності.

Реалізація цих програм покладається на місцеві Ради народних депутатів, органи й заклади охорони здоров'я, соціального забезпечення. До медико-соціального обслуговування осіб похилого віку можуть залучатися Товариство Червоного Хреста України, інші громадські, релігійні організації та благодійні фонди.

Медична допомога особам похилого віку надається також геріатричними кабінетами, відділеннями відновного лікування, геріатричними відділеннями міських і районних лікарень, спеціальними лікарнями для хронічних хворих, стаціонарами вдома і будинками-інтернатами за рахунок відповідних фондів організації медичної допомоги.

Стаття 43. Медична допомога інвалідам, забезпечення їх трудової та соціальної реабілітації

Медична допомога інвалідам надається в лікувально-профілактичних закладах і включає поряд з лікуванням елементи трудової та соціальної реабілітації з метою відновлення порушених або втрачених функцій, здатності до самообслуговування і професійної діяльності.

Трудова та соціальна реабілітація інвалідів здійснюється за індивідуальною програмою, що визначається органами медико-соціальної експертизи. Індивідуальна програма реабілітації обов'язкова для забезпечення виконання відповідними державними органами та підприємствами.

Надання інвалідам медичної та медикаментозної допомоги, здійснення соціальної та трудової реабілітації, а також інших видів соціальної захищеності, забезпечення їх технічними та іншими засобами провадяться безплатно або на пільгових умовах у порядку, встановленому Законом Української РСР «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Українській РСР», іншими законодавчими актами.

Стаття 44. Охорона здоров'я громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

Державою встановлюються додаткові гарантії забезпечення охорони здоров'я громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Для забезпечення систематичного обстеження осіб, які брали участь у ліквідації наслідків аварії, евакуйованих, відселених і тих, хто самостійно залишив зони відчуження, безумовного і гарантованого добровільного відселення, а також тих, хто проживає або працює в уражених зонах, запроваджується єдиний облік таких осіб (державний реєстр). Ведення реєстру покладається на Міністерство охорони здоров'я України.

Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство внутрішніх справ України, інші заінтересовані органи державної виконавчої влади, а також виконкоми місцевих Рад народних депутатів, на територіях яких проживають громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, організують постійне медичне обстеження цих осіб, створюють спеціалізовані центри, у тому числі дитячі, для їх лікування, соціально-психологічної реабілітації та профорієнтації.

Верховною Радою України встановлюються відповідні пільги та компенсації, забезпечується проведення заходів медичного та медико-соціального захисту відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», інших законодавчих актів.

Стаття 45. Медична й медико-соціальна допомога військовослужбовцям

Медична й медико-соціальна допомога військовослужбовцям покладається на органи Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби національної безпеки України, Національної гвардії України.

Лікувально - профілактичні заклади Міністерства охорони здоров'я України надають екстрену медичну допомогу військовослужбовцям, які потерпіли під час навчання, передислокації, виконання спеціальних завдань та за інших обставин, у тих випадках, коли така допомога не може бути надана військово-медичними закладами, з наступним відшкодуванням витрат на їх лікування з бюджету відповідних міністерств, відомств.

Стаття 46. Охорона здоров'я осіб, які перебувають під арештом або засуджені до позбавлення волі

До осіб, які перебувають під арештом або засуджені до позбавлення волі, забороняється застосування методів дізнання та слідства, створення умов життя, що принижують людську гідність, завдають шкоди здоров'ю чи загрожують втратою здоров'я й життя.

Цим особам гарантується надання медичної допомоги відповідно до цього Закону, інших законодавчих актів України, за винятками, встановленими законодавством.

Стаття 47. Надання медичної допомоги особам, які заражені вірусом імунодефіциту людини та хворим на синдром набутого імунодефіциту (СНІД). Профілактика захворювання на СНІД та лікування

Громадянам, зараженим вірусом імунодефіциту людини (хворим на СНІД) забезпечується медична і соціальна допомога, збереження їхньої людської гідності під час діагностики та лікування, конфіденційність усієї інформації про захворювання і перебування в закладах охорони здоров'я, можливість одержання підтримки сім'ї, родичів або друзів у ході медичного обслуговування та лікування, можливість відшкодування за рахунок закладів охорони здоров'я матеріальної та моральної шкоди, заподіяної здоров'ю внаслідок зараження вірусом імунодефіциту людини (захворювання на СНІД) з їх вини.

Заражені вірусом імунодефіциту людини (хворі на СНІД) забезпечуються безплатним проїздом до місця лікування і назад, а також безплатними ліками для лікування в амбулаторних умовах.

Батьки або особи, які їх заміняють, мають право на спільне перебування у стаціонарах з дітьми дошкільного віку із звільненням від роботи на строк перебування і виплатою на цей період допомоги по тимчасовій непрацездатності.

Громадяни, відносно яких органами чи закладами охорони здоров'я прийнято рішення про медичне обстеження або профілактичний нагляд, зобов'язані з'являтися в заклади охорони здоров'я за письмовим викликом.

Порядок проведення обстеження на наявність вірусу імунодефіциту людини (захворювання на СНІД), права й обов'язки інфікованих і хворих на СНІД і медичного персоналу, заходи щодо їхньої соціальної захищеності, відповідальність громадян за свідоме поставлення інших осіб у небезпеку інфікування чи зараження вірусом імунодефіциту людини, відповідальність медичних працівників за зараження вірусом імунодефіциту людини встановлюється Законом України «Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення», іншими законодавчими актами.

Стаття 48. Психіатрична допомога особам, які страждають на психічні розлади

1. Надання спеціалізованої медичної допомоги хворим на психічні розлади здійснюється на підставі принципів законності, гуманності та милосердя, виходячи із презумпції дієздатності, що передбачає право кожної людини розпоряджатися своїм здоров'ям, а також основного обов'язку лікаря надавати хворому допомогу відповідно до професійної етики.

На хворих з психічними розладами поширюються всі положення цього Закону, за винятками, встановленими законодавством України.

2. Визнання громадянина психічнохворим, є виключно компетенцією лікаря-психіатра.

3. Витрати на лікування психічнохворих провадяться за рахунок відповідних фондів організації медичної допомоги.

4. Підстави й порядок надання психіатричної допомоги, в тому числі примусової госпіталізації психічнохворих, права й обов'язки медичних працівників, які надають цю допомогу, права осіб, які страждають на психічні захворювання, обов'язки державних органів та організацій захисту прав і законних інтересів психічнохворих і надання їм соціально-правової допомоги, а також захист громадян від суспільно небезпечних дій цих осіб здійснюється відповідно до Закону України «Про психіатричну допомогу на Україні», інших законодавчих актів.

Стаття 49. Наркологічна допомога хворим на хронічний алкоголізм, наркоманію й токсикоманію

Хворі на хронічний алкоголізм, наркоманію й токсикоманію проходять амбулаторно-поліклінічне або стаціонарне лікування на добровільних засадах.

Хворі на хронічний алкоголізм, які ухиляються від добровільного лікування або продовжують пиячити після лікування і систематично порушують при цьому громадський порядок або права інших осіб, підлягають направленню на примусове лікування в порядку, встановленому законодавством України.

Хворі на наркоманію або токсикоманію, які ухиляються від добровільного лікування або продовжують після лікування вживати наркотичні засоби без призначення лікаря чи токсичні засоби і систематично порушують при цьому громадський порядок або права інших осіб, підлягають направленню до лікувально-трудових профілакторіїв, а неповнолітні, які досягли шістнадцятирічного віку, — до лікувально-виховних профілакторіїв для примусового лікування.

Хворі при бажанні мають право на лікування в госпрозрахункових спеціалізованих закладах.

Витрати на добровільне і примусове лікування хворих на хронічний алкоголізм, наркоманію й токсикоманію в закладах Міністерства охорони здоров'я України провадяться за рахунок відповідних фондів організації медичної допомоги, а в госпрозрахункових наркологічних закладах — за рахунок хворих.

Стаття 50. Медична допомога хворим на туберкульоз

Хворі на туберкульоз підлягають диспансерному нагляду і лікуванню. Вони забезпечуються протитуберкульозними препаратами й лікуються в стаціонарах, санаторіях і профілакторіях за рахунок відповідних фондів організації медичної допомоги.

Хворі, які виділяють мікробактерії, підлягають госпіталізації, а у разі ухиляння від лікування і створення епідемічної загрози для населення підлягають примусовій госпіталізації.

Заходи щодо соціальної захищеності хворих на туберкульоз визначаються законодавством України.

Стаття 51. Медична допомога хворим на венеричні хвороби

Хворі на венеричні хвороби підлягають обов'язковому лікуванню у відповідних лікувально-профілактичних закладах, а також диспансерному нагляду до вилікування за рахунок відповідних фондів організації медичної допомоги.

У разі ухиляння від добровільного лікування ці особи підлягають примусовій госпіталізації та лікуванню в порядку, встановленому законодавством України.

РОЗДІЛ V
МЕДИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Стаття 52. Проведення медичної експертизи, тимчасової та медико-соціальної експертизи тривалої або постійної втрати працездатності

Експертиза тимчасової непрацездатності громадян здійснюється у закладах охорони здоров'я лікарем або комісією лікарів, які встановлюють факт необхідності надання відпустки у зв'язку з хворобою і каліцтвом, вагітністю і пологами, для догляду за хворим членом сім'ї, у період карантину, для протезування, санаторно-курортного лікування, визначають необхідність і строки тимчасового переведення працівника у зв'язку з хворобою на іншу роботу у встановленому порядку, а також приймають рішення про направлення на медико-соціальну експертну комісію.

Тимчасова непрацездатність громадян засвідчується лікарняним листком і довідками у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

На період хвороби з тимчасовою втратою працездатності громадяни звільняються від роботи з виплатою допомоги з фондів соціального страхування у порядку, встановленому законодавством України.

Інвалідність визначається шляхом експертного обстеження в органах медико-соціальної експертизи Міністерства охорони здоров'я України, що встановлюють ступінь втрати працездатності, групу і причину інвалідності, визначають для інвалідів умови й види праці і професії за станом здоров'я, перевіряють правильність використання інвалідів на роботі відповідно до даних висновків, сприяють відновленню працездатності інвалідів.

Висновки органів медико-соціальної експертизи про умови і характер праці інвалідів є обов'язковими для адміністрації підприємств, установ і організацій.

Порядок організації та проведення медико-соціальної експертизи встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 53. Судово-медична експертиза й судово-медичне обслуговування громадян

Проведення судово-медичної експертизи призначається особою, яка провадить дізнання, слідчим, прокурором або судом для вирішення питань, що потребують спеціальних знань у галузі судової медицини.

Громадяни мають право на судово-медичне обслуговування на договірних засадах шляхом безпосереднього звертання до фахівців у галузі судової медицини. Надання таких послуг не може замінити судово-медичної експертизи, регламентованої законом.

Організаційне керівництво судово-медичною службою здійснює Міністерство охорони здоров'я України.

Судово-медична експертиза, а також судово-медичне обслуговування проводяться закладами охорони здоров'я відповідно до Закону України «Про судово-медичну експертизу на Україні», іншого законодавства.

Стаття 54. Судово-психіатрична експертиза та судово-психіатричне обслуговування громадян

Судово-психіатрична експертиза призначається особою, яка провадить дізнання, слідчим, прокурором або судом для визначення психічного стану особи.

Громадяни мають право на судово-психіатричне обслуговування на договірних засадах шляхом безпосереднього звертання до фахівців у галузі психіатрії з питань, пов'язаних з їхньою осудністю чи дієздатністю. Надання таких послуг не може замінити судово-психіатричної експертизи, регламентованої законом.

Організаційне керівництво судово-психіатричною експертизою здійснює Міністерство охорони здоров'я України.

Судово-психіатрична експертиза, а також судово-психіатричне обслуговування проводяться відповідно до Закону України «Про психіатричну допомогу на Україні», іншого законодавства.

Стаття 55. Установлення причини і механізму смерті

Трупи осіб, які померли в лікувально-профілактичному закладі, як правило, підлягають розтину для встановлення причини та механізму смерті. Порядок проведення патолого-анатомічних досліджень встановлюється Міністерством охорони здоров'я України.

(Закінчення на 14-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

(Закінчення. Початок на 10—13-й стор.).

РОЗДІЛ VI
ЗАНЯТТЯ МЕДИЧНОЮ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ, ПІДГОТОВКА И СТАТУС МЕДИЧНОГО І ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Стаття 56. Заняття медичною та фармацевтичною діяльністю

Медичною та фармацевтичною діяльністю дозволяється займатися особам, які одержали спеціальну освіту і кваліфікацію у відповідних вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладах України та інших країн.

Порядок допуску до медичної та фармацевтичної діяльності встановлюється Міністерством охорони здоров'я України.

Іноземні громадяни та особи без громадянства можуть займатися медичною та фармацевтичною діяльністю на території України на загальних підставах.

Медична та фармацевтична діяльність на підприємницьких засадах здійснюється за спеціальним дозволом (ліцензією), що видається Міністерством охорони здоров'я України в установленому порядку.

Особи, які не мають спеціальної освіти і кваліфікації і бажають займатися медичною діяльністю у галузі народної медицини, одержують дозвіл на це у порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я України.

Медичною та фармацевтичною діяльністю можуть займатися особи з високими моральними якостями.

Випускники вищих медичних навчальних закладів, яким присвоюється кваліфікація лікаря, складають присягу лікаря України. Текст присяги затверджується і порядок її складання встановлюється Верховною Радою України.

Медичні та фармацевтичні працівники приймаються на роботу за трудовим договором (контрактом). Прийняття на роботу медичних і фармацевтичних працівників може здійснюватись на конкурсній основі. Порядок укладання контрактів з медичними та фармацевтичними працівниками і проведення конкурсу встановлюється Міністерством охорони здоров'я України.

Медичні та фармацевтичні працівники підлягають атестації. За результатами атестації визначається відповідність працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, категорійність. Порядок атестації медичних і фармацевтичних працівників встановлюється Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 57. Відповідальність за незаконну медичну та фармацевтичну діяльність

Особи, які незаконно займаються медичною та фармацевтичною діяльністю, несуть відповідальність у встановленому законодавством України порядку.

Стаття 58. Професійні права медичних і фармацевтичних працівників

Медичні та фармацевтичні працівники мають право на:

заняття медичною і фармацевтичною практикою відповідно до спеціальності та кваліфікації в закладах охорони здоров'я незалежно від форм власності, а також індивідуальною підприємницькою діяльністю;

підвищення кваліфікації, перепідготовку у відповідних закладах та установах за власним вибором;

атестацію з метою одержання кваліфікаційної категорії та інші форми атестації у відповідних атестаційних комісіях за власним вибором;

захист професійної честі та гідності;

скорочений робочий день і додаткову оплачувану відпустку у випадках, установлених чинним законодавством;

пільгове забезпечення житлом;

інші професійні права, встановлені у цьому Законі, та законодавстві України.

Професійні права медичних і фармацевтичних працівників з окремих спеціальностей визначаються Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 59. Професійні обов'язки медичних і фармацевтичних працівників

Медичні та фармацевтичні працівники зобов'язані:

сприяти охороні та зміцненню здоров'я людини, лікуванню і запобіганню захворюванням, надавати своєчасну та кваліфіковану медичну й лікарську допомогу;

надавати першу невідкладну медичну допомогу громадянам у дорозі, на вулиці, в громадських місцях і вдома;

поширювати наукові та медичні знання з гігієнічного виховання, вести пропаганду здорового способу життя;

постійно підвищувати рівень професійних знань та майстерності;

додержувати вимог професійної етики і деонтології, зберігати лікарську таємницю;

виконувати інші професійні обов'язки, передбачені цим та іншими законами України.

Професійні обов'язки медичних і фармацевтичних працівників окремих спеціальностей визначаються Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 60. Відповідальність медичних і фармацевтичних працівників за порушення професійних обов'язків

Медичні та фармацевтичні працівники, які порушили професійні обов'язки, несуть установлену законодавством дисциплінарну відповідальність, якщо ці порушення не тягнуть за законом кримінальної відповідальності.

Стаття 61. Заохочення медичних, фармацевтичних та інших працівників охорони здоров'я

Медичні, фармацевтичні та інші працівники охорони здоров'я, які особливо відзначилися сумлінним і чесним виконанням професійних обов'язків, заохочуються державою в порядку, встановленому законодавчими актами України.

Стаття 62. Державні гарантії та пільги медичним, фармацевтичним та іншим працівникам охорони здоров'я

Держава забезпечує медичним, фармацевтичним та іншим працівникам охорони здоров'я:

належні умови праці, побуту і відпочинку, медичне обслуговування, підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п'ять років;

установлення середніх ставок і посадових окладів на рівні, не нижчому від середньої заробітної плати працівників промисловості;

обов'язкове страхування відповідно до чинного законодавства на випадок зараження при виконанні професійних обов'язків деякими інфекційними захворюваннями;

виплату пенсій відповідно до чинного законодавства, у тому числі на пільгових умовах та в пільгових розмірах, за вислугу років;

тим, хто працює і проживає у сільській місцевості, безплатне користування житловою площею з опаленням і освітленням, надання пільг щодо кредитування обзаведення господарством і будівництва власного житла, сплати земельного податку, придбання автотранспорту;

правовий, соціальний, професійний захист.

ПОХВАЛЯВСЯ ЖИРИНОВСЬКИЙ

6 червня кримські, українські та зарубіжні кореспонденти, які зібралися на прес-конференцію в актовому залі Російського товариства Криму, чекали одіозну фігуру — голову Ліберально-демократичної партії Радянського Союзу (!). Однак кореспондентам пояснили, що Володимир Вольфович прибуде з Москви пізно ввечері, на запитання від його імені відповідатиме член керівництва партії Олександр Жемло. Він заявив, що партія ставить собі за мету відновлення Російської імперії в колишніх кордонах. Не може бути й мови про самостійність України, Прибалтики. Росія до того ж повинна повернути собі Польщу, Фінляндію, Аляску. Яким чином? Спочатку в колишньому СРСР відбудеться військовий переворот, сказав Жемло, адже багато держав йшли до свого благополуччя саме через такі перевороти. А коли буде відновлена Російська імперія в кордонах колишнього СРСР нові лідери звернуться до міжнародного суду в Гаазі з вимогою примусити приєднатися до їх імперії Фінляндію, Польщу, а також Аляску. «Якщо раптом міжнародний суд не вирішить цього питання позитивно, ми повернемо наші землі збройним шляхом»,— заявив Олександр Жемло.

Що ж до мови в майбутній Російській імперії, то нею, за переконанням керівництва партії, буде одна — російська, «вдома ж батьки з дітьми можуть спілкуватися й рідною мовою, ми цього не будемо забороняти».

А 7 червня уже сам Жириновський виступив у Сімферополі біля Верховної Ради на несанкціонованому мітингу. Він заявив, що республік в «единой и неделимой России» не повинно бути, існуватимуть лише губернії, без будь-якого національного забарвлення. Сказав, що України як держави «не було, нема і ніколи не буде». Він порадив російським демократам Криму об'єднуватися навколо нього, бо як стане президентом Великої Росії, зробить усе, щоб Єльцин, Кравчук і Багров не встигли сісти в літаки на запасних аеродромах і не змогли уникнути справедливої кари російського народу» Жириновський заявив, що «навіть німці хочуть, аби Україна ввійшла до складу Росії», що Україна не має жодного права на свій флот, це право лише кількох держав світу». Національне питання, на думку Жириновського, можна вирішити тільки силою. Він ратував за прихід до влади генералів типу Макашова, які «наведуть порядок і відтворять велику Росію, не буде ніякої там Литви, України та й Фінляндію ми примусимо увійти до складу Росії». Що ж до Криму, то Жириновський «роз'яснив»: «це — російська земля, як, власне, й Україна — російська земля».

Жириновський похвалявся, що «по закрытой статистике» його начебто підтримують щонайменше 70 відсотків населення колишнього СРСР, а в армії — 80 відсотків особового складу.

Мітинг зібрав небагато людей — близько 400 чоловік. Серед ораторів була і народний депутат Криму Ліля Левченко. Над Жириновським майорів біло-чорний штандар Російської імперії.

Так званий візит Жириновського у Крим викликав обурення й гнів жителів півострова. Навіть лідери Республіканського руху Криму заявили, що вони не мають ніякого відношення до цієї акції.

8 червня вранці виконком Сімферопольської міської Ради народних депутатів розповсюдив заяву у зв'язку з перебуванням Жириновського в столиці автономної республіки. У заяві говориться, що Жириновський «сприяв нагнітанню напруженості в нашому регіоні».

Виконком міської Ради народних депутатів, рішуче протестуючи проти цієї акції, звертається до Верховної Ради України з вимогою негайно покласти край протизаконним діям заїжджих емісарів з Росії та інших країн Співдружності. «Ми твердо виступаємо за мир і згоду в Криму, за вирішення всіх проблем демократичним шляхом, і вчинок В. Жириновського розцінюємо як грубе втручання у внутрішні справи незалежної України і Республіки Крим»,— говориться в заяві.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

ПАСПОРТ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ

До Верховної Ради України надійшло звернення робочої колегії Харківського товариства «Меморіал». У ньому зокрема говориться:

«Члени ХТ «Меморіал» занепокоєні тим, що ВР України досі не прийняла рішення про форму паспорта громадянина України, хоч у пресі вже з'явилися повідомлення про можливий найближчим часом обмін паспортів.

Ми вимагаємо, щоб відповідно до міжнародних правових норм у майбутньому українському паспорті не фіксувались національність і прописка.

Національна самоідентифікація — особиста справа кожної людини. Держава, якщо вона на ділі, а не на словах хоче забезпечити справжнє рівноправ'я всіх громадян, не повинна вимагати фіксації у документах національної приналежності людини по одному з батьків, як це було у паспортах громадян СРСР. Це порушує свободу вибору, свободу національної самоідентифікації, створює підгрунтя для міжнаціональних конфліктів. Нагадуємо, що Верховна Рада України прийняла постанову про пряму дію міжнародного права на закони України. Нагадуємо також, що у паспортах білорусів і росіян буде значитись тільки: «Громадянин Білорусі», «Громадянин Росії». У документах цих республік буде відсутня відмітка про прописку.

Ми наполягаємо, щоб ВР України прийняла постанову, відповідно до якої в паспортах її громадян значилось би «Громадянин України» і були відсутні відомості про прописку».

З пошти

І ТЕПЛЕ СЛОВО ДЛЯ ЛЮДЕЙ

Хочу розказати про голову Тетіївського райвиконкому В. Сердюка. У наш тяжкий час не так вже й часто зустрінеш справді добре, сердечне ставлення керівника до людей. А Володимир Павлович саме такий. Багато років обіймаючи цю посаду, він, як мовиться, ні старого, ні малого не відпустить, не вислухавши, або відмовивши в пораді чи проханні.

І хоч клопотів у нього чимало, завжди переймається і нашими особистими проблемами. Якби таких керівників було більше, то й життя здавалося б легшим.

Володимир КРИЛОВ,
інвалід війни І-ї групи.
Теліжинці
Тетіївського району
Київської області.

Брокерська фірма Товариства з обмеженою відповідальністю "КОМЕРЦІЙНІ СИСТЕМИ"

ПАНОВЕ!

Ми за карбованці у найкоротший термін придбаємо для Вас:
- ліс і пиломатеріали;
- офісні або побутові меблі;
- сталь, алюміній, чавун та інші вироби з металів;
- автомашини вітчизняні та імпортні будь-яких марок: нові або ті, що були в експлуатації;
- сантехнічні вироби;
- полістирол, поліетиленову плівку та іншу хімічну продукцію;
- верстати, обладнання;
- нерухомість,

а також тисячі найменувань інших потрібних Вам предметів, які виставлено на торгах найбільшої з українських бірж — Український Універсальній Товарній Біржі, а також Українській біржі нерухомості, Українській столичній біржі.

У НАС НЕМАЄ ПРОБЛЕМ, ПАНОВЕ! ЇХ НЕ БУДЕ І У ВАС!

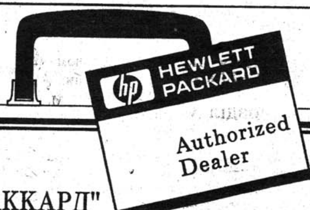
Для Вас ми працюємо без вихідних!
FAX: 224-43-20

Телефони у Києві
224-42-17
224-75-68
224-14-98

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЦЕНТР ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ
INT

ПРЕДЛАГАЕТ
ОБОРУДОВАНИЕ ФИРМЫ
"ХЬЮЛЕТТ-ПАККАРД"

252010 КИЕВ, УЛ.ЯНВАРСКОГО ВОССТАНИЯ, 13
ТЕЛ. 290 71 31, ФАХ 290 69 34

Ежедневно в офисе INT и с 16 по 21 июня на стенде фирмы HEWLETT PACKARD на выставке ОРГАКОМ-92 /пр.Глушкова, 1, павильон "СУДОСТРОЕНИЕ" стенд №5/

ДО УВАГИ АВТО-РЕМОНТНИКІВ!

Реалізуємо автомобільні дзеркальні стенди «розвал-сходження». Гарантуємо настройку і навчання.

Телефон у Києві (044) 419-99-48.

«Люди купують автомобілі, тому що потребують засобів пересування, а також хочуть розширити свій кругозір, а також не відстати від одних сусідів, а також випередити інших сусідів, а також оголосити світові про свою платоспроможність і свій суспільний статус, а також відчути владу над потужним двигуном...».

Ч. СЕНДІДЖ,
В. ФРАЙБУРГЕР,
К. РОТУОЛЛ.

«ПЕЖО» дає вам статус, надійність, впевненість, а також свідчить про ваш бездоганний смак.

Генеральний імпортер *«Ілта Трейд Файненс С. А.»* продає зі складів у Києві та здійснює поставку за індивідуальними замовленнями легкових автомобілів і мікроавтобусів «ПЕЖО», забезпечує їх гарантійне та післягарантійне обслуговування.

За бажаннями замовника автомобілі та мікроавтобуси можуть обладнуватися дизельними або карбюраторними двигунами.

Оплата у ВКВ, обслуговування — за карбованці.

Телефон у Києві: (044) 229-44-09.

ДО УВАГИ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ!

Товариство «ЗНАННЯ» України, Міністерство праці України, Державна податкова інспекція України, Акціонерно-комерційний банк «Україна» проводять 25—26 червня 1992 р. в Києві семінар «Оплата праці, податки, кредит, розрахунки в умовах ринку». Учасники семінару забезпечуються найновішими нормативно-інструктивними документами по податках, комерційному кредитуванню підприємств, організацій, населення, організації розрахунків між підприємствами.

Изготовим и реализуем полиэтиленовую пленку пищевую, тепличную и техническую любых цветов, различной ширины и толщины, а также полиэтиленовые пакеты различных размеров, толщин и цветов. Имеем возможность обмена готовой пленки с нашего склада в г. Луганске на: полиэтилен в/д; полиэтилен н/д; полистирол; полипропилен, пластик АБС, или товары народного потребления импортного производства.

Приобретем: отходы полиэтилена в/д и н/д; полистирола, в любом виде или примем в переработку.

348047, Украина г. Луганск, ул. О. Кошевого, 32, фирма «НИЦГИР».

Телефоны: (круглосуточно) (8-0642) 52-21-17; 57-39-87, 57-41-04; 57-64-26.

Решение о создании этого акционерного общества открытого типа принято на собрании учредителей 18 мая 1992 года

АО «Элитекс» занимается комиссионной деятельностью по ценным бумагам, доверительным управлением инвестициями, научно-исследовательской деятельностью в финансово-экономической сфере, оказывает консультационные, экспертные и иные услуги в области инвестиций, акционирования, приватизации, обращения ценных бумаг. Аккумулирует, анализирует и распространяет информацию о рынке ценных бумаг, публикует аналитические и информационные обзоры. Занимается внешнеэкономической и иной, не запрещенной законом, деятельностью, связанной с обращением ценных бумаг.

Предполагаемый размер уставного фонда: 1.000.000 (один миллион) рублей. Формирование уставного фонда происходит за счет денежных средств от продажи акций.

ПРЕДЛАГАЕТ АКЦИИ

Решение о выпуске акций первой эмиссии принято на собрании учредителей АО «Элитекс» 18 мая 1992 года. Количество акций — 1000 (одна тысяча) штук.

Номинальная стоимость одной акции — 1000 (одна тысяча) рублей.

Акции АО «Элитекс» первой эмиссии имеют три серии.

Акции серии «А» являются именными простыми и дают право одного голоса владельцу трех акций. Акции серии «Б» являются именными простыми и дают право одного голоса владельцу шестидесяти акций. Акции серии «В» являются именными привилегированными. Владельцам привилегированных акций гарантируются дивиденды в размере 35 процентов годовых.

Начало подписки на акции — 5 июня 1992 года, окончание — 5 сентября 1992 года.

Учредительное собрание акционерного общества планируется провести 5 октября 1992 года. В случае завершения подписки в более короткий срок не исключается проведение учредительного собрания ранее запланированного.

Подписка на акции осуществляется по текущей курсовой стоимости. В процессе размещения акции продаются негосударственным юридическим лицам и гражданам с оплатой наличными и по безналичному расчету.

В случае превышения запланированного уровня подписки уставной фонд и размер эмиссии будут увеличены.

Подписка на акции производится по адресу: 310024, г. Харьков, ул. Пушкинская 79/2, тел. (0572) 47-86-90, 43-26-90, 43-26-63.

Для внесения денежных средств в счет оплаты акций открыт временный счет № 000467856 в ХОУ ГК МФО 351458.

Футбол

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

Чемпіонат України з футболу. Вища ліга.

Група А.

«Чорноморець» — «Евіс». 2:1 (1:1). 2200 глядачів. Суддя Л. Бабикін (Харків). Голи: Никифоров (38, з 11-метрового), Гусєв (49, з 11-метрового) — у господарів; Високос (6) — у гостей. На 82-й хвилині Цимбалар («Чорноморець») не реалізував пенальті.

«Нива» Вц. — «Шахтар». 0:0. 10000 глядачів. Суддя В. Шевченко (Київ). Попереджено Щербакова й Драгунова (обидва — «Шахтар»).

«Кремінь» — «Торпедо». 1:1 (1:1). 7000 глядачів. Суддя В. Мельничук (Сімферополь). Голи: Лактіонов (5) — у господарів; Сидоркін (37) — у гостей. Попереджено Цюру («Торпедо»).

«Таврія» — «Карпати». 1:0 (1:0). 3500 глядачів. Суддя А. Попов (Київ). Гол: Андрєєв (33).

«Металург» — «Темп». 3:1 (2:1). 3000 глядачів. Суддя В. Головко (Дніпропетровськ). Голи: Наконечний (20), Скрипник (25), Сторчак (85) — у господарів; Заруцький (45) — у гостей. Попереджено Наконечного і Тарана (обидва — «Металург»).

	В	Н	П	М	О
Таврія	10	4	1	23—8	24
Чорноморець	8	7	1	27—10	23
Шахтар	8	5	2	26—8	21
Металург	6	5	4	19—13	17
Торпедо	5	6	4	16—12	16
Кремінь	4	8	4	13—16	16
Карпати	3	5	7	10—16	11
Нива Вц.	3	4	9	11—30	10
Евіс	3	3	10	11—26	9
Темп	2	3	10	8—25	7

Група Б.

«Динамо» — СК «Одеса». 4:2 (1:0). 3500 глядачів. Суддя В. П'яних (Донецьк). Голи: Шаран (22), Саленко (47), Яковенко (61), Матвєєв (67) — у господарів; Єремєєв (78), Парахневич (86) — у гостей.

«Буковина» — «Нафтовик». 3:0 (1:0). 4500 глядачів. Суддя І. Хіблін (Хмельницький). Голи: Аліставов (32), Задорожняк (65), Фінкель (84).

«Дніпро» — «Волинь». 3:0 (1:0). 1200 глядачів. Суддя О. Дегтярьов (Одеса). Голи: Максимов (44), Думенко (57, 81). Попереджено Топчієва («Волинь»).

«Зоря»-МАЛС — «Нива» Тр. 1:1 (0:0). 7600 глядачів. Суддя О. Литвиненко (Київ). Голи: Севідов (59) — у господарів; Павлюченко (89, з пенальті) — у гостей. Попереджено Севідова, Ярмолича (обидва — «Зоря»-МАЛС), Тимофєєва, Полстянова (обидва — «Нива»).

«Прикарпаття» — «Металіст». 1:1 (0:1). 3000 глядачів. Суддя С. Сельменський (Ужгород). Голи: Хомин (71) — у господарів; Миколаєнко (44) — у гостей.

	В	Н	П	М	О
Динамо	12	4	0	27—10	28
Дніпро	9	2	5	21—13	20
Буковина	7	4	4	17—12	18
Металіст	6	5	4	18—13	17
Нива Тр.	6	5	4	12—8	17
Волинь	7	1	1	20—18	15
Зоря-МАЛС	5	4	7	20—21	14
Нафтовик	4	3	8	7—20	11
Прикарпаття	2	5	8	4—14	9
СК Одеса	2	1	13	12—29	5

Коментар

ПРОВОКАЦІЯ НЕ ВДАЛАСЯ

За 50 хвилин до початку матчу в Києві між «Динамо» і СК «Одеса» в міському управлінні внутрішніх справ пролунав телефонний дзвінок. «Доброзичливець» повідомив, що на Республіканському стадіоні в двох секторах закладено вибухові пристрої...

— Не дочекавшись мінерів,— розповідає голова Федерації футболу України Віктор Банников,— провели візуальний огляд трибун. Але нічого підозрілого не помітили. Втім, ризикувати бодай однією людиною не мали права. Тому вирішили матч перенести на стадіон «Динамо». Хочу наголосити на тому, що в Києві в запасі завжди є кілька стадіонів. Тож провокація негідника не вдалася.

— Вікторе Максимовичу, а хто ж, по-вашому, стоїть за цією акцією?

— Варіантів кілька. Може, це просто якийсь божевільний. Не виключено, що автори цього сценарію ті, хто хоче показати керівництву ФІФА і УЄФА, ніби Україна не готова виходити на міжнародну арену, бо не може організувати безпеку на футбольних зустрічах. Нарешті, на стадіоні функціонує речовий ринок, який, у зв'язку з футбольним поєдинком, закрили о 13.00. Комусь із «коробейників» це не сподобалося. От він спересердя і «віддячив». Адже і на стадіон «Динамо» телефонували і попереджали про вибухівку. Гадаю, анонім розраховував, що роздратує болільників, які перенесуть свій гнів на організаторів. Але ніхто не висловлював претензій. Ніхто й не злякався. Всі, хто придбав квитки на Республіканський, швиденько переїхали на стадіон «Динамо». І матч, скажу вам, вийшов непоганий...

Справді, київський поєдинок, думаю, сподобався болільникам. Кияни, хоч і здобули вже путівку в фінал чемпіонату, діяли з бажанням, довівши рахунок до 4:0. Тільки й одесити виявилися хлопцями з характером і боролися до останнього.

А от у першій групі напруга з наближенням фінішу зростає. Здавалося, що «Шахтар» постарається зіштовхнути «Таврію» з лідируючої вершини. Душі болільників з Донецька гріла думка й про те, що їхні улюбленці в останньому турі прийматимуть кримчан і покажуть зухвальцям, де раки зимують. Однак доненчани втратили очко у Вінниці, виступаючи проти аутсайдера. Комбінаційні дії, особливо в атаці, у «Шахтаря» цього разу не вийшли. Тому його гравці надмірно нервували. Але київський арбітр Вадим Шевченко пристрастям розпалитись не дозволив, пригасивши їх двома жовтими картками.

Ну, а «Таврія», хоч і мінімально, все ж виграла у «Карпат», які висять на волосинці, і продовжує лідирувати.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Самбо. Чемпіонат Європи

«ЗОЛОТА ЗЛИВА» НАД КИЄВОМ

— На найвищому рівні пройшов чемпіонат Європи з боротьби самбо в столиці України,— сказав вашому кореспондентові президент Всесвітньої федерації цього виду спорту, який бореться за олімпійське громадянство, Етьєн Лябрус (Франція).

Не підвела і збірна України, яка здобула в підсумку найбільшу кількість золотих медалей — 22!

Ця «золота злива» розпочалася, як ми вже повідомляли, ще першого дня, коли наші юнаки й дівчата здобули шість найвищих нагород. Наступного дня естафету перемог підхопили юніори та юніорки: Л. Гілюк, Г. Том'як, О. Пилипчук, С. Лепіхіна, Л. Гоголенко, Н. Онопченко, О. Журавель та І. Закорко.

Порадували й дорослі, завершивши турнір на дзвінкій ноті: О. Зайцева, С. Одай, М. Невдащенко, В. Козбаренко, Т. Беляєва, В. Жданов, Н. Нурмагомедов, М. Пліс.

Олексій ГОНЧАРУК.

НА ЗНІМКУ: французи — завжди французи.

Фото Юхима ШАУНСЬКОГО.

Перша ліга

3:0, 4:0, 5:1... ХТО БІЛЬШЕ?

Хоча за вісім турів до закінчення чемпіонату визначилося коло претендентів на дві путівки до вищої ліги, й досі важко сказати, який клуб стане щасливчиком. Доки лідери першої підгрупи «Приладист» і «Верес» відпочивали, до них наблизилася «Десна», яка легко переграла армійців Києва. Вже у першому таймі Яковенко (12) та Овчаренко (27) вирішили долю матчу — 2:0.

Футболісти «Поліграфтехніки», мабуть, теж мали намір не відставати від лідерів, та в Києві динамівська молодь влаштувала буквально розгром олександрійцям. Сталося це також у першому таймі. Спочатку Лобас на 15-й хвилині забив красивий гол. Після цього гра в гостей зовсім не пішла, а Белкін на 33-й та 41-й хвилинах провів ще два м'ячі — 3:0.

Ще більше голів побачили болільники у Полтаві. На жаль, футболісти «Росі» майже не чинили опір «Ворсклі» після того, як Лукаш на 42-й хвилині реалізував пенальті. У другому таймі Піндєєв на 65-й та 74-й хвилинах довів рахунок до 3:0, а на 77-й ще раз відзначився Лукаш — 4:0.

Очаківська «Артанія» вкотрий раз довела своїм прихильникам, що не може справитися з комплексом чужого поля. А очок, набраних удома, явно не вистачає для стабільності становища. У Маріуполі оборона «Артанії» не витримала першої ж атаки «Азовця».

Результати інших матчів у першій підгрупі такі: «Автомобіліст» — «Дніпро» — 1:0, «Полісся» — «Поділля» — 0:1, «Сталь» — «Галичина» — 1:2, «Чайка» — «Кристал» (Чортків) — 1:1. У другій: «Шахтар» (Павлоград) — «Скала» — 3:1, «Шахтар»-2 (Донецьк) — «Хімік» — 0:2, «Металург» — «Кристал» (Херсон) — 4:0, «Кривбас» — «Чорноморець»-2 — 5:1.

Першу підгрупу очолює «Приладист», у якого 26 очок, 25 — у «Вереса», 24 — у «Десни», по 22 — у «Кристала» і «Поліграфтехніки», 21 — у «Поділля». У другій підгрупі попереду «Металург» — 31 очко, «Кривбас» має 29 очок, по 24 — у «Росі» й «Закарпаття», 22 — в «Артанії», по 21 — у «Кристала», «Скали» і «Ворскли».

Матчі 23 туру будуть зіграні завтра.

Перехідна ліга

НЕ ВИТРИМАВ НАВАНТАЖЕНЬ «ТИТАН»

Ще два тури тому важко було передбачити, що хтось наблизиться до «Газовика». Але варто було лідеру програти, а потім пропустити гру, як він втратив перевагу над переслідувачами. Загострилося турнірне становище і в групі Б, де «Титан» поступився у Харцизьку «Гірникові».

Ось які результати були зафіксовані у матчах тринадцятого туру в групі А. «Явір» — «Дністер» — 3:1, «Зірка» — «Андезит» — 3:1, «Олімпік» — «Лисоня» — 2:1, «Електрон» — «Промінь» — 4:2. У групі Б: «Антрацит» — «Океан» — 0:0, «Прометей» — «Меліоратор» — 1:0, «Бажановець» — «Дружба» — 1:1, «Гірник» — «Титан» — 2:1.

У групі А «Газовик» лідирує з 16 очками, «Явір» піднявся на очко.

У групі Б новий лідер — «Бажановець», в якого 17 очок. «Титан» після двох поразок опинився на другому місці — 16 очок.

Наступний тур — 13 червня.

Сергій ЯРОСЛАВОВ.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:

Для довідок — 441-89-61 441-89-46

телефакс — 224-72-54

Відділ реклами — 441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 419246.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311106.

1 2 3 4 5 6 7 8 9